

308439

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 26 వ తేది భుక్తవారము

No. 326

సంపుటము. ౧.

రాక్షసనామ సంవత్సర చైత్ర మాసము శుద్ధ దశమి ౧౦

సంచిక 32౬

సర్వస్వము!

అమృతాంజనము

గుణమధికము!

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన నుండు. ప్రాథమిక దశలో పడితే మునకు అమృతాంజన మునుపయోగించిన యెడల రోగము పెద్దదయి తరువాత డబ్బసము క్రింద దించవలసి పడితే మునకును డబ్బసము నకును అంత సంబంధము గలదు. పరీక్షించుడు.

ప్రతియింటి నుండదగిన చవుకయైన వైద్యసహాయము. ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున కారోగ్యము కలిగించును. వక్రవికల్ప సహా సీసా 1-కి 0-8-0 లు. అమృతాంజనము డిప్లో, 6 తంబు శెట్టిపేడి, మదరాస్

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

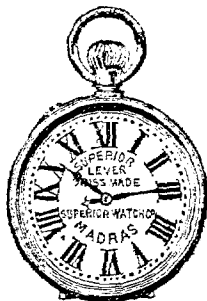
ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యాసంతులన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిష్పంథ వైశ్యసేన, ప్రాచీనప్రతిభి, దేశ చరిత్ర, సవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ఫిరారాధన, మహామృదు, ఈశ్వరమిమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయేకాక నిపుడు లోకము సంతయును కలనరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిమ్మిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు;
2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు;
3. యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు;
4. భిన్న రాజ్యముల వైద్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల ము వాటిపటములు;
5. దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు;
6. నానారాజ్యముల వైద్యము ల ఫిరంగుల పటములు;
7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు;
8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్తుల పటములు;
9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ ములను డెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములంద పూర్వ యుగ నుండగలదు. పెద్దయోశ్యతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు వెల 0 8 0
- " అర్ధసంవత్సర " " 0 12 0
- ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు " 1 0 0
- ఇతరులకు " 2 0 0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడచుగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధరింప 3.0-0. పోస్టేజి 0-4-0. డీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేహమునొక మాకంపెని పేరు ఎత్తనిపేరా తొ ముద్రింపబడి యుండును. ఇది గూచుట కందమై తలచిన మును, డబ్బుల్రాఫ్ ఆను గ్లాసు జోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో భాగమున గ్యారంటీ పీటి అతి కించి యుండును. సీను నుండి

మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన సెలెబ్రేయేడ్లను జిక్కము. ఒకకొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనంది తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనధనమున దెలియును ఇదివల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాప్రశ్నల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణము:- కనేటలు కొని నంతసిందిరనిన, జేటుమాట తెండుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, బొమ్మబాక్సు నెం167, మద్రాస్

క సూ రి

వివజ్వరములకు, కలరాకు, నుంధికి, చాలింతరంగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యావయోగ మైన నుందిని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము 1న్న ప్రియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరియందు వివిధ నదార్థము లేనియును శేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాతాపు నుండి కొనిన వారల దీనియందు తెలిసియున్నది. కొనిన వా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోగపోడు. టెం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

తా మ ర తై ల ము

మా తామర తైలము ఒక్కడక్కాను ఆరు లిశాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాదినయెడల తామర నిర్మలమగును. సయము కాని యెడల మి ఆరులచాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

తీట, నురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు శాధ పడినవారు దీనివలన తత్త్వణమే సుఖమును పొందిరి. వేలకువేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-6-0 అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫేరికోట్ట, బొంబాయి 6,7 తంబు శెట్టిపేడి, మదరాస్

I

II

(బి) అట్లు సాగు చేయబడిన భూమి 5 ఎకరములకన్న
 హెచ్చుగానున్నచో ఏ పుష్పనియునునందలి ఆధనము వన్నెనకు
 బదులుగ ఏ నీటికన్న నకు రెండు రెట్టకు మించనట్టియు పల్లపు
 భూముల సిక్కునకు రెండు రెట్టకు మించనట్టియు పన్ను విధిం-
 చుట యొక్కయని పంచాయతీవారికి తోచినవారు నిధింప
 వచ్చునుగాని అమొత్తము 50 రూపాయలకన్న వధనమున
 నుండరాదు.

ఆంధ్రజాతీయ కలాశాల.

ఆనందవిలు జస్తిను సర్ శంకరనాయుడుగారి యువన్యాసము.

ఈ నెల 20 వ తేదీన జరిగిన మంచి పట్టణములోని ఆంధ్రజాతీయ కలాశాలయొక్క ఆయిదవ సాంవత్సరికోత్సవ సందర్భమున సభాధ్యక్షులగు ఆనందవిలు జస్తిను సర్ శంకర నాయుడుగారిట్లు చెప్పిరి:-

శ్రీమతి సోమి దేవియొక్క యువన్యాసమున, హెడ్డుమాస్త్రుగారి రిపోర్టు నందును చాలభాగము యీ కాలే జీలో ఆవలంబింపబడుచున్న విద్యావిధానము సుఖించుటకై వినియోగింప బడినది. అయిదేండ్ల క్రిందట నీ ప్రతిష్ఠాపనము స్థాపింపబడినపు డది యావత్కాలమే యుండియుండును. ఇప్పుడు ఒకసారి విద్యాలయమునకు బోయి యేమిచేయుచున్నాలో మాత్రము చూడవలసియున్నది. కర్మాగారమునందు విద్యార్థులకు హస్త కాళము లభింపజేయు కార్యకవిద్యను గణపుచున్నాము. ఈ శిక్షవలన విద్యార్థులు వెళ్ళినదాంతులై లోకమునండి పారిపోకుండు నటులు చేయుచున్నది. లోకమున జయముగాంచుటకై కావలసినట్టియు, మనలో కొంతగా నున్నట్టియు, జాగరూకతయు, సాహస బుద్ధియు గలుగుచున్నవి ఏదైనసహాయము నిమిత్తమును, ఆలోచనకొఱకును రైతులకును వచ్చుటయేగాక యావిద్యాలయాధికారులు వీరు భూములను సేవ్యముక్రిందకు గూడ వెచ్చినారు. దొరతనము వారి యాద్యోగులు సహితము వినియోగమునకు తేనెజీబమును సేవ్యమునకై యుపయోగించుచున్నారు. ఈసంగతులను ఒట్టి యాప్రతిష్ఠాపనమువలన గలుగు నుపకారముల కొన్ని తెలియగలవు. ఇచ్చటి విద్యార్థులకు కాయకప్రము నీచమును పని కాదని బోధింపబడుచున్నది. తమన కిది ప్రయోజనకారి యగు నంతవఱకు నీచమైనపని యన్నటికీకాలాలను. దేశముయొక్క ధనధాన్యములను వృద్ధిచేయుపరిశ్రమలకు మంచి బుద్ధికాంక్షలు కావలసియున్నాయి. గొప్ప పరిశ్రమల నుత్పత్తిచేయుట కట్టి బండపనులైన జేతువలసియున్నది. ఈకలాకాలవలన గలుగు నుపకారము లివిమాత్రమేయని యనుకొని వెళ్ళిన అదిపారబాటు. ఇదికేవలము ద్రవ్యలాభమునిమిత్తమే స్థాపింపబడిన కర్మాగారము కాదు. సుతీతులగు పౌరుల నుత్పత్తిచేయుటయే దీని ప్రధానోద్దేశము. అందువలన విద్యార్థులకు మతములను నీతిని సంబంధించిన విద్యకూడ బోధింపబడుచున్నది. హిందూమతమునందలి నానా జాతులను విముఖులుగ నొనర్చు సిద్ధాంతములుగాక మన యొకమత్యమునకును నానాజాతుల సమ్మేళనమునకును దోడ్పడుటకై పరిశుద్ధ ధర్మములు బోధింపబడుచున్నవి. అందఱకు విద్య యంతియుగా చెప్పబడవలయు ననెడి ప్రాచీన హిందూధర్మము ప్రకారమిచ్చట ధర్మముగా విద్యను గణపుచున్నాడు. క్రిందితరగతులలో జీతములు లేవు. వైశ్యులలో జీతము లిచ్చుకొనగలిగిన వారియొద్ద మాత్రము పుచ్చుకొనుచున్నాడు. ఇచ్చటి విద్యావిధానమంతయు మన దేశీయుల యధీనమందే యున్నది. సరియైన మార్గమున దేశచరిత్ర బోధింపబడుచున్నది. మన మేకారణములచే పీననీతికి వచ్చితిమో. ఏమార్గముల నవలంబించిన యున్నతికి కచ్చదమో చెప్పుచున్నాడు. ఇట్టిజ్ఞానము లేనిదే యభివృద్ధి యున్నటికి గలుగజాలదు.

బాలకులారా! మీరు జీవయాత్రను జయప్రదముగ జరుపుటకు గావలసిన అనుభవసిద్ధులగు జ్ఞానము మీకిచ్చట బోధింపబడుచున్నది. మీయొక్కయు, మీజాతి యొక్కయు నభివృద్ధి గావలసిన క్షేత్రము కార్యనిర్వాహక సామర్థ్యమును నిచ్చట యలవడుచున్నది. ఇంతియుగాక మనదేశము యొక్కయభివృద్ధి నిమిత్తము కావలసిన యోగ్యతయు, స్వాధీనత్యాగలక్షణమును నిచ్చటపట్టుపడుచున్నవి. ముండుమనదేశమున హింసబోవు నున్నతదశకు గావలసిన శిక్షను మీరుసాందవి బోలాభములేను. ఈవిద్యాలయమున పనిచేయు నుపాధ్యాయులవిషయమై ఒకమాట్ట చెప్ప ననుజ్ఞ చేశుచున్నాను వీరి కార్యమున కేరలము స్వాధీనత్యాగముద్ధితో బాగుకొనినారు. ఇందుగోండ్లలు మనదేశముయొక్క యేమి, ఇంగ్లాండుదేశము యొక్కయేమి గొప్పవర్తనలలో నుత్తీర్ణులయినవారు. విద్యా యోగ్యతనుబట్టియొంకను నెక్కువ యధికారమును, పలుకుబడియు అదాయమును గల యుద్యోగములు వీరికి లభింపగలవు. కాని అట్టియాశల నెల్ల మీరు వదలివెట్టివారు. వీరిలోముఖ్యులయినవారు వేతనమేమియులేకుండనే పనిచేయుచున్నారు. తక్కినవిద్యార్థులకులను కేరలము ఉదరసోపణమునకు గావలసినవానితో మాత్రము సంప్రత్తులగుచున్నాడు.

మనము చాలయేండ్లనుండి మన నుత్పత్తిచేరుటకై ప్రయత్నించుచుంటిమి. దానిని మనము నూత్నబద్ధమైతో దప్పువేలుచివమున జూడలేము. ఇతరులకు మార్గముచూపుటకు మనలో గోండ్ల త్రిక సరియైన మార్గము నవలంబించిన ధన్యులగుచున్నాము. ఒకవేళ వీరు తిప్పుదారినిబడి మార్గమధ్యమున నడించినా, నితియు సరియైనమార్గము నవలంబించుటకు మార్గదర్శకులగుదురు. ఎన్నడైన కష్టములెదుర్కొని, మార్గము అంధకారబంధురమై, దాం తెలియక కొట్టుకొనువారి మనస్సెట్లుండునో నేనూహించుకొనగలను. అట్టివారెవరేని యావిద్యాలయమును దాని నిర్వాహకులను దర్శించిన ధర్మమువచ్చి వీరు మన గమ్యస్థాన మార్గమును సరిచేయుదున్నాం అని తోచకమానదు. ఇట్టి మహోద్యమమునకై తమ ప్రాణముల నర్పించిన వారి మత్తును సఫలముగ నా కాలా యని సందేహించుటయే చాల తక్కువ. ఈ యాశనలందఱు తమపూర్వజన్యమున నీతిజాతులవారి మధ్యరించుటకై ప్రయత్నించినవారు. పూర్వ సంకల్పకర్మ పరిపక్వమగుధర్మవంతులను తిరిగి అట్టిపనినే యాజన్యమందును. నెరిచేర్చుటకై వీర ల వినియోగించినారు. వీరికి మన మెనర్పవలసిన ధర్మమేమి? ఇదిబుధుల భూమియని తరుమగ చెప్పించుదుము. కాని, పాపభూమియైయును, అజ్ఞానబంధురమునకు నిట్టిరాక్షసుల మధ్య బుధులెల్లు పుట్టగలరు? పూర్వము మనదేశమున వాడిపంటలతో తుల్యమగుచుండిన దనియు, శ్రీపురుషులు దృఢగాత్రులైయుండిననియు, చెప్పి యుదురు. కాని మనము దరిద్రులముగ నుండునపుడు దేహదార శ్రమము, ఆరోగ్యము యెట్లువచ్చును? మనదేశముయొక్క భావి సంతతిని ఆరోగ్యవంతులగును, భాగ్యవంతులగును, నీతివంతులగును జేయ ప్రయత్నించుటకై వీరు తమజీవితములను వినియోగించుచుండ మనము చేతులుముడుచుకొని కూరుచుండ వలసినదేనా? మన మునిసిపాలిటీలు, జిల్లాబోర్డులు, ముఖ్యముగా జమీదారులు అందఱు దోడ్పడి యీ సుహృద్ధర్మమును పోషించుట విధానము.

గయ్యాలిగంప.

[చింతా శంకరదీక్షితులుగారు.] (ద్వితీయ ప్రకరణము).

“దేశదేశమునకును నన్నిరీతి నిర్దుష్టనిరూపముదశల? నేనేమి పాపము నొనర్చితిని. గోవిందరామ్! నీతిక ననుసారము. కి సాయివానిచేతి బడిన గొడ్డుచందమైన నాబతుకు నింకను, నీమాన. ఇవచనములచేత మతంతి నింతావడగా నొనర్చదనేటికి? ఇంక నైనను నావైద్యరాదా? అనియొక పురుషుడు తనకంటే వయసుకంటే యేండ్లున్నయొకతనతోడి ప్రయాణికుని ఏనుగుగా చేశుకొనుచుండెను.

“మూర్ఖ! లాలోదాన! నోయమానికొని నా వెనుకంటబడి, నే నెచ్చటకేగిన నెచ్చటకురమ్ము. తేనియవల, నీచెప్పిన నీకు బుద్ధి చెప్పెదను. మర్యాదగల కుటుంబీకుడవని నీమాతని నేలెండాడితినిగాని, నన్నీతని మోసపుచ్చి, నాప్రాణములను గూడ యెత్తించునా! నాసంసారమును, నామనోభీష్టములను, నాజీవనమునువైతిము పాడుచేసినది నీ నేలెండ్లమండవచ్చట కొకక్రొను మారమనికాదా వింటిమి! కానియొక అజాంతికు రాలినెందునూడ నెదకెదముగాక! నాప్రాణములన్నంతవఱకు భగవంతునిసాక్షిగా నేనొనర్చినయాభిమంశపథమును నే నెంపే రప్పక మాను. అజాంతికు రాలిని వధించి, లోకమునకువకారము చేసెదను” అని గోవిందరామ్, పంపు వెంట వెంట గొలుచుచు, నుమారు బదియేడేండ్ల ప్రాయముగల్గి, తాననుభవించిన కష్టములచే నడుదుటచేసెయినోపక తేనితనసహచరునితోపల్లెను.

తనమరవస్థనుభవించుచు, మారుమూడిన, గోవిందరామ్ మతంతి మండిపడునని, యూహించి, లాలోదా సతి భిన్నపదనుడై, కోపావేశమున, విసుగుగా నడుచుచున్న తన మిత్రునివెంట బరువెత్తివచ్చెను.

ఇప్పుడును లక్ష్యమందెరమునజేరి, ఆయూరుననుచివరగానున్న సుత్రమున తిమిభుజములయందున్న సామానము వింపుకొని వంటుతున్న మొనర్చిరి. గోవిందరామ్ తనసహచరుని వంటగావింపుమని యాజ్ఞాపించి, తానూరిలోని నీరును,

“ఈయూరులో నాహంతకురా లండునేమో, పరిశీలించినప్పెదను. తలదుకొనినపుడెల్ల నిన్నుగూడ పరిమార్చవలయునను గాఢోద్దేశ్యము న న్నవరించుచున్నది.” అని భీకరముగా నరచి తానేగెను.

లాలోదా సాసత్రమున గూరుచుండి, తనమరవస్థనుబింపుచు, సావకాశముగా తనవంట తుత్తము నొనర్చుచు

ఎట్టుకేలకు రెండుగంటలకు దినుపదాము నెల్ల సమకూర్చుకొనెను. ఇక గోవిందరామూరిలోనికి పోయి, అగినవోటునం దాగుచు, మాటలాడినవారితో మాటలాడుచు, తన హంతకురాలి నన్వేషించుచుండెను. తనకగడడినవారి నెల్లర నాత ప్రేక్షించి ప్రశ్నలను వేయుచుండెను.

“ఆయ్యాతమరీయూరున నెంతకాలమునుండి వసించుచున్నాడు” ఈప్రశ్నకు సరియగు సమాధాన మెవ్వరైన నిచ్చిరని,

“ఈయూరున కా కాలమునందెవ్వరైన నిట్టిలక్షణములు కల్గినమాడంశపు శ్రీయరుదెంచినదా?” దీనికిగూడ నెవ్వరైన తనకు దృష్టికరమగు సమాధానమిచ్చిరని,

“అయ్యో, ఈయూరున నెంతకాల ముండినది? ఇచ్చట నుండి యెచ్చటకేగినది?” దీనికిగూడ సమాధానముదయించెనేని, దానిని తనపూర్వదమునను నీల్చి, తిరిగి గోవిందరామూరి వెంటదేసించరించుట కారంభించును. పాపమాతనికెట్టిగతి సుధ వింపెను! అందకలైయని యొకానొక శ్రీ నీతిడు వివాహమాడి యుండెను. ఆమెకుకొడి తనకుకాబోవునట్లుడు ధనవంతుడని యా సంబంధమును ప్రోత్సహపఱచెను. వివాహసంతరము భార్య భర్తలిక్కడను, రెండు సంవత్సరము లత్యుత్సాహముతో జరిగిరి. కాని, యేదియో దురుదృష్ట్యముతో నానిభార్య వాని ప్రాణములను పీడు యెత్తించెను. ఆమె కీముద్యమమున మఱియొక శ్రీ కూడ తోడ్పడ, నొకయ్యరారమున వార లిరువురును, వానికి వివాహమునుబెట్టి, పలాయితలైరి. దెవకళమున, గోవిందరామ్మిత్రు లాయురువుననూ పోయనకొంతకాలమున కతని నీయవస్థయందు గనుగొని, విశ్వప్రయత్నమువై వానిని పునర్జీవునిగా నొనర్చిరి. ఆభార్య తన తండ్రియంటికై నను బోలేరు. నేఱుగ నాకూడవశ్రీని గూడి, యొకపురమున గొంతకాలము కాపురముండి, హతాత్తుగా నదృశ్యమాయెను. గోవిందరా మామెచరిత్ర సంతకవతు విశదముగా గనుగొన జాలెనుకాని, అవై నాతనికి సాధ్యముకాకపోయెను. తత్కారణముననే, ఆమెతండ్రియగు లాలోదానుగూడ వెంటబెట్టుకొని యాత హమారు సంపించుచు, దారిగనంబడినవారిని, మైదళ్లలను వరుసగా నడుగుచుండెను. అతనికియెట్లున్నది? తినుటకు దిండిలేక, కట్టుకొనుటకు బట్టలేక, దైన్యధస్థులొ మునిగియున్న నిఱువేద, యాచ్ఛార్మమై బయలుదేరగా నాతడెగిన ప్రతియంటను, వాని పుట్టుపూర్వోత్తరములను గనుగొనుచు, తేనిసోనీనీతుల నొక కొన్నింటి నుచ్చరించి, విజయగల యాతనికాలమునెల్ల ప్రాదుచేసి, చివరకు దమ్ముడైన వానిహస్తములయందుంచక, పంపివేయు, ధనికులయింద్లముంగిట వృక్షగా సంచారముచేయు నిరాధారునిగతి నించుకస్యరణమ పడికొనిరాదా?

మధ్యాహ్నమువఱకును, గోవిందరామ్మివిధమున సంచరించి, తనకులభుక్షును, విశేషముగా ధనవంతులను, పరోపకారియునగు తుకారామింటికి, సాయంకాలమేగి, వానిసహాయము నీదివయమున సమకూర్చుకొనవలయుననియు నిశ్చయించుకొని, సుత్రమునకిరి, యెచ్చట తనకై వేచియున్న వృద్ధుని జూచి,

“మామా! ఇంతవఱకు నిర్భయమును దురదృష్టవంతులమే. సాయంకాలము తిరిగి నే నూరిలోనికిబోయి, మనకులభుక్షుడగు తుకారాముగహాయమునుగూడ కొరకను” అని పల్కెను.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమాన్యులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏకెంటును, జిల్లా ఏకెంటును, డివిజను ఏకెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా ఆలవెన్నులకూడా యయ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతనత్వవికల్పము కలిగినట్లు సర్టిఫికటు, లుండవలెను. కొద్దిపండిమాత్రమే కావలెను. ఇప్పుడున్నవారు వెంటనే ఈవిధమ చిరునామాను వ్రాయవలెను.

వి. యస్. సంగను,

కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంట్ కంపెనీ,

31-వ. తేరువీధి, తిరుకల్గిక్కణ్ణి. చెన్నపట్టణము.

పెన్నరీ గారు యుద్ధము అగిపోయిన తరువాత స్వదేశ
పరిశీలులకు ధనసాయము చేయుదుని కోరిరి. సాహా

య్యము చేదనని నేను యిప్పుడనుకూలమదానుగాను క్రైస్తవుల ప్రతినిధులు కావన సభలలో తేదనయు క్రైస్తవులలో విద్య అభివృద్ధి జేయుట తేదనయు అనిరి. దాను గారు క్రైస్తవులు. వారు కావన సభలో సభ్యులుగ నుండుట మొదటి మాటకు జవాబు. ఇక విద్యావిషయము. వివరణల కర్మమున క్రైస్తవులలో విద్య చక్కగ వ్యాపించినది. ఇందుకు మువనరీలు వందనీయులు.

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు కల వారికి యేవిధమున యిబ్బంది కలుగకుండ చేయుదును.

యుద్ధమునకుగాను ఇండియా చేయవలసినంత సాహాయ్యము చేయలేదని ఆబట్ గారు అనిరి. ఇండియా వెండిబంగారములకున్న విలువ గల వస్తువులను యిచ్చినది. ఇండియా తరిగితై నదిట్లముగు రెండులక్షల నేనను యిచ్చినది. ఇంతేగాక యుద్ధసామగ్రికూడ సాహాయ్యముచేసినది. ఇండియా చేసిన సాహాయ్యము బహుస్వల్పముని యెవరైన యను పడునున నేను ఓర్చును. ఏలనగా ఇండియా సామ్రాజ్యము నందలి యితర దేశములకన్న తక్కువచేయలేదు.

వైస్రాయిగారి ప్రశంసము.

వైస్రాయిగారు దేశముయొక్క ఆర్థికస్థితినిగురించి మార్చాడును. గోధుమల విషయమును, పశ్చిమకాశ్మీర్ని గురించి దొరతనమువారు ఆలోచించుచున్నారని చెప్పి, తరువాత ఈ క్రింది విషయములను చెప్పిరి: భూమి మీద జరుగుచున్న యుద్ధము, నాకాయుధముకూడ మనకు అనుకూలముగ నున్నది. జర్మను సబ్ మెరైనులకు కొద్ది విజయము కలిగినవోలేదో? సబ్ మెరైనులు చేయుపనివలన యుద్ధముయొక్క ఫలితములు తేలవు. టర్కీకూడ తాను ఆకలంబించిన పద్ధతులను యిప్పుడిప్పుడు గ్రహించుచున్నది. నేను పండియను గల్లుకు, బాస్రాకు వెళ్లి, ఆచుటిరాజకీయ ఆర్థిక స్థితులను కనుగొంటిని. యుద్ధభూమిలోనున్న సేవలను చూచితిని. వారు చాలసంతోషము కలిగినది. బాస్రా పరకజామి దిక్కిలికి రాగలదు. బాస్రా పట్టణముకూడ చక్కని రేవు పట్టణమగుటకు వీలున్నది. సీతొమ్మిదివేలలక్షల డాలర్లపంజాబులోవలె యుండెను. హిందూదేశపు ప్రజలు వలసపోవుటకు మంచి అనుకూలముగ నున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములలో కార్మినిర్వాహక సభను స్థాపించుటయిప్పుడు అంగీకరించవలసిన ప్రభువుల సభవారు రాజుగాని ప్రాధిపత్యమాటను నేను విన్నాను. కావున సభవారుకూడ కోరికలు తోచును. కాబట్టి కార్మినిర్వాహకసభను పెట్టుటకు పార్లమెంటు అంగీకరించలేదనుభయములేను. హిందూదేశమునందలి అభివృద్ధిని సరిగా తెలియని ప్రభువులు ఎవరో నలుగురు, ఇండియా గవర్న మెంటు, ఇండియా సెక్రటరీ హిందూదేశపు ప్రజల అభిప్రాయముననుగురించి పార్లమెంటుయెదుట వెట్టినట్లును తోసి వేయుట చాలా ఘోరముగ నున్నది. కార్మినిర్వాహకసభలను స్థాపించుపద్ధతి ఇండియాలో పాతుకొనిపోయినది. దీనిని పీక వేయుటకువీలులేదు. కార్మినిర్వాహకసభలను యేర్పరచుట గవర్న మెంటు కంతోబలముగానుండును. ప్రజలనిస్పృహ చెందవలసిన అవసరములేదు. ప్రభువులసభచేసి నివసించు కొంత ఆలస్యముగను. దిను సంయుక్త రాష్ట్రములకు కార్మినిర్వాహకసభ వచ్చునని వారు నమ్ముచును కలదు. సర్ ఆలీ ఇమాముగారు నాకార్మినిర్వాహక సభలో యుండుట చాలా అభీకరముగ నున్నది. ప్రజాక్షేమబిల్లును, ఆస్సాముల కూలిబిల్లును, అంగీకరించి తీర్మానించినందుకు సభ్యులకు నా వందనములు. నన్ను, నాపరిపాలనను గురించి మాట్లాడినందుకు వందనములు. నేను ఇండియాను ప్రేమించుచున్నను, ఈ దేశములో నేనుండి కొంతకాలము నాధర్మమును నెరవేర్చుకొననియున్నను, నేను యాదేశములో యెక్కువకాలముండు విషయము నాచేతులలోలేదు.

తిరిగి భూనివాసు సమావేశమునని తెలుపకుండ అసభను నిలిపివేసిరి.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సందర్భములు జెప్పబడినవి. ఇం దెన్ని దేశముల చరిత్రయు నులభ్యము భాషలో లిగినవియులతో కథలను బ్రతిపత్తియను. చిందాపట్టతి సంవత్సరములకు (చిందాపట్టతి ౧౦౦౦) వ సంవత్సరము, చిందాపట్టతి ౧౦౦౦ (ప్రాచీనతమ దేశము) ప్రపంచ చరిత్రయు, సర్వస్వము చిందాపట్టతి ౧౦౦౦ (ప్రాచీనతమ దేశము) చరిత్రయు. గా. వాదననొక్కటియే రావు, ఎం.ఎ. విల్సన్ గారు, మదరాసు. అని వ్రాయుదు.

సానికవార్తలు.

29-వ తేదీ సోమవారము

చెన్నైలో యార్థిక సంఘమువారి సభ సా. 6-0

30-వ తేదీ మంగళవారము

కార్మి రేవను స్పెషల్ మీటింగు సా. 5-15

దీపములవేళ. - నేడు, రేపు సాయంకాలము 6-49 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

కాలమాన నితి. - నిన్న సభికోష్ఠ స్థితి 98 మాత్రలు అధిమోష్ఠ స్థితి 74.9 మాత్రలు.

క్రికెట్ మైదాన గోకేలుగారు. - నేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు మైదాంట్లు హోమల్లో గా. డాక్టరు టి. ఎమ్. నాయర్ గారు గోకేలుగారి చిత్రపటమును బహిరంగపరచెదరు.

సాంఘిక సేవా సమాజము. - రేపు సాయంకాలము 5-15 గంటలకు బిషపు హానులో జరుగు ప్రతిపాంశత్వ సభయందు గా. రామచంద్రరావుగారు ప్రసంగించెదమని వాదన మొనర్చినారు.

భారదాసంగీత సభ. - రేపు శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు తిరువళిక్కేటి వీరరాఘవ మొదలి వీధి నెం 81-82 రు భారదాసంగీత సభ రాజరత్నము వీణవాయిచి గొన విసోదము గావించును.

ఎన్. వి. ఏ. ఏ. - రాజాజీయగోపాల్ ఫుల్ బాల్ బోర్డు మెంటు పీల్లునెలలో జరుగునని యిదిగఱకు ప్రకటించబడియున్నది; ఎంట్రిల యాలస్యమువలన జూలై మాసమునకు మార్చబడినది.

ఆర్యయువజనసంఘము. - రేపు శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు టంకనాలపీఠియందలి ఏ.వి.ఇ.క్లబు హాలులో నొక సర్వజనక సభజరుగు; వెస్టికళాశాలకు సంబంధించిన ఎన్. సి. గోపాలాచార్యులుగారు శ్రీరామ జనమును గూర్చి యుపన్యసించెను.

ఇంగ్లీషు మెయిలు. - రైలుబండి సకాలమునకు వచ్చునెడల, ఇంగ్లీషు మెయిలు రేపు శనివారము తెల్లవారి 7 గంటలకు మదరాసు పోస్టాఫీసునుండి బయటపడెదమను; ప్రత్యేకపు పోస్టువాళ్ళు గలవారిసంఘము నేటిరాత్రి 8 గంటలకు బహిరంగపరచెదరు.

దక్షిణ హిందూ దేశ ప్రస్థాసమాజము. -

ఎల్లండి యానివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆన్సా పిల్లవీధి నెం 98 రు ఉపాసనామందిరమున విఘ్నేశ్వరగారుపాసనాకర్మమును నిర్వర్తించి యాండ్లమును అనుభవనీధ మైన మతమును గూర్చి బోధించెదరు.

ఆంగ్ల యిండియన్ ప్రావిడెంటు ఫండు. - ఇరువదియే ఏను దాన సంకల్ప రేపు తెనరలు మీటింగు ఈనెల 21-వ తేదీ బుధమువారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎక్యూర హ్యుమేషనుమందిరమున జరుగును.

సీనియరు హార్బరు మేన్టరు - వచ్చెడు జూలై నెల 26-వ తేదీ వాటికి 55 సంవత్సరముల వయసుగ కారణముచే 50 వైరు కేవలసియున్న వీరు (జి. ఏ. ఇవాన్సుగారు) తిరిగి యుల్లివరకు కంప్యూటర్లమును రిటైరు కావక అతేదర యానమును జరిగిన పోస్టుప్రెస్టలసభలో తీర్మానింపబడినది.

పోక్. - చెన్నైలో పచ్చయప్ప కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు జే. సి. గోపాల్, ఎన్. వి. గారు ఇంగ్లండునకు వెళ్ళుమిత్తము కడిదిన సోమవారము సాయంకాలము రైలు మీద కొలంబోకు రైలుదేటిరి. వీరిని వీడుకొల్పుటకు విద్యార్థులు విహేతులు కలుపుచు రైల్వేస్టేషనునకు విచ్చేసి యండెడి.

ప్రెస్టుయూనియన్ క్లబ్బు. - క్లబ్బు సామాను వ్యాపారము చేయువారు ఈక్లబ్బు మెంబరులకు మొగ్గు సాయంకాల ముహూర్తార్థము నొసంగి; వేంకట రామానుజము నాయుడుగారు ఆతిథ్యకులకు కృతజ్ఞతా పూర్వమైన యభివాదముల నర్పించిరి. ఏ డెస్ అందు కంకెనీ యజమానము శ్రీనివాసాచారి గారతిథులకు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ కొని యాడిరి.

ఆర్యధర్మ ప్రవచన సభ. - పచ్చయప్పకాలేటి సంస్కృత పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ లక్ష్మణమూరిగారు, ఎల్లండి యానివారమునందు 8 గంటలు మొదలు సామాకారుపేట యందలి ప్రాగ్నీపు యూనియన్ పాఠశాలయందు. శ్రీభాగవతి దశమస్కంధమందలి, ముఖ్యసారాంశమును, "శ్రుతిగీత"ను వేదార్థముతో నుపన్యసించెదరు. టిక్కెట్లులేవు. అంకణుకు విచ్చేసి శ్రవణానందము నందుదురని కాన్యదర్శుల ప్రార్థన.

మదరాసు పార్లమెంటు. - కృత్రి సంబంధమైన పనియొక్క యాటంకమువలన తమ రిజిస్ట్రాలివాహకాసనము నిప్పటికి నిలిపివెట్టి వచ్చెడి యేటిలు నెల 18 వ తేదీని జరుగు ప్రత్యేకసభలో రెండవపర్యాయము చదువుట కంగీకరింప వలసినదని కే. శ్రీనివాసయ్యగారు శనివారమునాడు పార్లమెంటువారి నడుపుదురు. ఈ న్యాయమైన ప్రార్థన యంగీకరింపబడునని నోటిసు లిఖ్యబడియున్న తీర్మానములు శనివారమునాడు తుక్కొనబడునని అనివెంటు దొరసానిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు మెడికల్ రిజిస్ట్రేషన్. - ఈ నెల 29వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు స్టేషన్ జేల్ గారు రాయపేట యందలి తమ యాపీసులో 2, 8 తరగతుల యైల్డ్ల కేటులకు సంబంధించిన వాట్సు పరీక్షించి రెక్కించెదరు. కాబట్టి యెల్దరులు తమవోటింగు కాగితమును నిర్దిష్టమైన గడపులోపల పంపుకొనవలయు. ఈయెల్దనకు నిలిచిన క్యాండ్డిట్టు స్వయముగాగాని లిఖితరూపముగ నిర్ణయింపబడిన తమ ప్రతినిధులముగా గానన జరయుటెట్లు రెక్కించునపుడుచూచుచుండవచ్చును.

ప్రకృతిశాస్త్ర సంఘము. - ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులమును వ్యాపింపజేయు మద్దేశముతో 1918 వ సంవత్సరమున రిరే మంది మెంబరులతో వారంధమైన యాసంఘము నందిపుడు ప్రకటింపబడిన నివేదికము ప్రకారము 45 మంది మెంబరులున్నారు. రాష్ట్రీయ వాస్తవ్యులగు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులనేకులు గౌరవాధ్య సభ్యులుగ చేరియున్నారు. ప్రకృతిశాస్త్రమునకు సంబంధించి 1918 వ సంవత్సరమున 9 యుపన్యాసము లొసంగబడినవి. 1914 వ సంవత్సరమున రిరే ఉపన్యాసము లొసంగబడినవి. ఈయుపన్యాసములు మాత్రమే కాక, పట్టణమందలి వివిధ భాగములలో ఆంబ్యులెన్స్ క్లబులు వెట్టి జరుపుచున్నారు.

గోవిందప్పనాయక్ పాఠశాలయొక్క పూర్వ విద్యార్థుల సంఘము. - ఎల్లండి యానివారమునాడు పచ్చయప్పహాలులో వై పాఠశాలయొక్క గోల్డెన్ జూబిలీ యుత్సవము నిర్వర్తించబడును. దివాన్ సహమార్ మీ. లాజరత్నము మొదలియాడు, సి.వి.ఇ. గారావనాధిపత్యము వహించెదరు కార్యక్రమము - ఆవహానిక 1 మొదలు 2 గంటల వఱకు సంభాషణలు, సంగీతము; 2 మొదలు 2-30 గంటల వఱకు ఇంగ్లీషుల ప్రదర్శనము; 3-30 మొదలు 4 గంటలవఱకు ప్రమాసనము మొదలైనవి; 4 మొదలు 5 గంటలవఱకు ఉపాహారములు; 5 గంటలకు సర్వసానిక సభాసమావేశము.

వి. ఎల్. కోర్సుమార్చుగూడనని తీర్మానించబడును. - మదరాసుకేలు అస్సోసియేషనువారు గా. వి. ఎల్. కోర్సుగారి యగ్రాహణ. పర్యాయ క్రింద కడచిన 22, 23 తేదీలను బహిరంగ సభలలో ఈ క్రింది తీర్మానమును ప్రవర్తయ్యువారికి పంపుట కామోదింపబడినది: - "వి. ఎల్. కోర్సుగారి సేవలకుగాను సీనియర్ చేసిన మార్పులనాకర్మములు, అంతేకాక సీనియర్ న్యాయశాస్త్రజ్ఞులను సంపాదించుట కంటకములు, కాలెబ్రి ప్రభుత్వము వారామాన్యుల నంగీకరింపకుటకు సభ్యులకు, ఈవిషయమును సహేతుకముగా తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారికి మిమోర్, యలుపంపు నిమిత్త యొక యుపసంఘ మున్నెబబడినది "

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ మార్చి నెల 26-తేది

శుక్రవారము.

హరించిన ప్రభువు అధికారకాలము

మనహృదయ ప్రభువుగాని నిష్ఠితమయి యుండు నైదు సంవత్సరముల అధికారకాలము ఈ నవంబరు మాసముతో సంతమగుచున్నది. ఏను మన భూమిపై కాలిపెట్టినదాది మన దేశచరిత్ర మున కొక కొత్తయుగము ప్రారంభమయినది. ప్రాతేహృదయ వేదనలు పట్టాపంచలైనవి. వంగ రాష్ట్రవిభజనమొనర్చునది. ప్రాచీనహస్తినాపురము భారతభూమిమొక్క నుప్రఖ్యాతరాజధాని మరల తన పూర్వస్థానము నాక్రమించుకొనినది. విద్యా పద్ధతినినినొందినది. తదర్థము వ్యయగుగ్రహణము దిన దినమును హెచ్చుచుచున్నది. రెండు నవ విశ్వ విద్యాలయములు స్థాపితమగు స్థితియందున్నవి. మూడవదిమాపుమేరలో కానవచ్చుచున్నది. ఇందు రెండు కొంత కొంచు మించుగ ప్రజాపాలితములు. ఆర్థికవ్యవస్థలలో కూడనిట్టిమార్పులేకానవచ్చుచు న్నువి. అట్లు భూమిలోకాని తీసికొన బడకుండిన గిన్నెములు అప్పును హైందవ భూమిలో తీసి కొన బడవచ్చుననితీర్మానమైనది. దిండిగొల్లకల్లాచి నైల్వేశాఖవిషయమున నింకను కొంత వివాద ములు జరుగుచున్నను జిల్లాలోగ్గులు నైల్వేశాఖ లను వేసికొను విషయమున రనూరము స్వతంత్రములయినవి. దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచుం డిన నై ని వ్యయము యుద్ధకాలమైరను విచ్చడంత మాకు మనుజులు చూపుచుండుట లేదు. ఇప్పటి సంగ్రామమున మనవైద్యముల కగు వ్యయము విషయమున గూడ ఎక్కువవ్యయము అంగీకరించు భరింపవలసి వచ్చియున్నది. పరిశ్రామిక విషయమున ఇండియా కార్యదర్శిగారి ప్రాతేయత్తు వింటును బాధించుచున్నను కొంత యుదారమును కడతీయే యవలంబించ బడియున్నది. స్వల్పముగా సహాయముగూడ జరుగుచున్నదని నమ్మగాను. న్యాయ విషయమున హృదయ ప్రభుత్వకాలమున, రెండు నవ శాసనములు చేయ బడినను నాది నుపయోగించుట యందు త్రుహ్ని కాదులు జైల్లూరులు చేతను ప్రభువులు ఎన్న దివో దేవించి కానరానను కృష్ణకట్ట పోవుటచేతను కట్టుకట్ట పోవుట యట్లుండి కాక పూరు కేసుగండు కేసుపురము కేసుగండునలే హృదయప్రభువు ప్రతిమానమగు వయమాపుట చేతను ప్రాతప్రభువుల కాలమునందువలె ఆనర్థములు వాటిల్ల లేదు. వీని యన్నిటికంటే హృదయప్రభు పాలనవలన గలిగిన ఉత్పన్నమగు ఫలము మరియొకటిగలదు. అది వాటిత పాలకులకుగల సంబంధమున జెందినవార్త. హృదయప్రభు ఆదాల్తదారుల తానును మనలో కొనినను నానర్థముతో ప్రవర్తించి మానవ సమాజత్వమును తెలుపికొని మననందరులు బట్టి నీ ప్రకారం నడుములు గుడుచు చుండినప్పుడు తన సంధి స్వయమునై వాటి కథయమిచ్చుట చేతను

మనకును సధినివేశములకును నుండవలసిన పర స్పర సంబంధములను గురించి యుపన్యసించుచు సమానమగు నిష్ఠాచుక్కులొండ వలెనని నిరా ఘాటముగా వాదించుటచేతను యుద్ధారంభమ యన జోడనే జంకుకొనుటలేక పూర్వపు ఆచార ముల నట్లుత్రాసివేసి కెలుపు నలుపు విశేషములు చేయక పాశ్చాత్య రూపంగముల పై భూగోళమున నొన్న సామ్రాజ్యమునకు రెండవ సామ్రాజ్యమై బరిగిన జర్మనీ సామ్రాజ్య పీఠులను నెదిర్చిపోరి యుత్తరు కారవముల నందుటకు హైందవ యోధా గ్రేసరుల నియమించుట చేతను తుదకు నిన్నటి దినము సంయుక్త పరగణాల కార్యనిర్వాహక సం ఘప్రకటనమునకు ఇంగ్లండునందలి ప్రభువులసభ చేసిన యాతీపణకు హైందవ ప్రముఖులు భయ ముండ వనసరములేదనియు ఆసభయందలి స్వల్ప సంఖ్యాకులగు ప్రభువులకు హైందవ ప్రవృద్ధి యుద్ధము కాలేదనియు వారుమాత్రమే అంగ్ల పరి పాలక సభ కానందున ప్రజాప్రతినిధి సభలోనిది తప్పుక విషయము కాగలదనియు హైందవ సమస్య లిజెరలు సమస్య యగునగుగిదిని పలుకుటచేతను ఇవి యన్నిటికంటే నెక్కువగా హృదయప్రభువు మన లోకమాన్య చరిత్రను గోకలేను తనమిత్రుడుగా నుడువుటచేతను హైందవ భూమియందలి ప్రజా స్వాతంత్ర్యార్థమున సర్వనాగరిక ప్రజలతో సమా నమయిన ప్రజగాని ఏదో పరిపాలిత మగు నల్లమూక కాదనుట లోకమునకు నెల్లదీయయినది. ఈదేశపునాత్మకారవము హృదయ ప్రభువు రాకముండునది దానికంటే నివృణు నూరు కెల్లభివృద్ధి యొనడనినను సతితయోగిగా ను మేలుదివరకొక పర్యాయము నుడివింట్లు హృదయ ప్రభువును పరిస్థితుల నుల్లంఘింపలేనివాడే యగుటచేత సూక్ష్మవిచారకుబూనినచో ముందటి ప్రవృద్ధికారకై యెన్నియో లోపములను కనుప పరుచుచున్న యెనను మొత్తముమీద విచారించి తిమేని మేము పైనివర్ణించిన చరిత్ర కథనమును మాత్రము కాదను వారుండ జాలరని ఘంటాపథ ముగ జెప్పుగలము. హైందవ భూమికి నింతచేసి ఇంత కారవమును కల్పించిన ప్రభువరునికి తలకొని చిన పరిస్థితులను తెలుచి కొంటిమేని. అతని యాదార్యమువేయమగుగులు ప్రకాశవంతముం కను పింక పోదు. హైందవ భూమికి మొదటి మేలుచేసినజోడనే దుర్గాధిపతి ప్రభుని దుద ముట్టింపనే ప్రయత్నించిరి. వైవవశమునభార్యాభ ర్తలు ప్రాణాపాయమునుండి తప్పించుకొనినను హృదయ ప్రభువరునకు గాయములు మాత్రము తగలక పోలేదు. ఇదిగడచిన కొంత కాలమునకు మన ప్రభువునకు లోడు నీడగనుండి సర్వకార్యములసాయమగుచుండినభార్యావియోగ ముకలిగి అన్నియునుండ యుద్ధమహాంతముగపిం గునలే వైబడి ఆతని పుత్రతల్మమును కొని పోయెను. భార్యను పుత్రుని జూచు భాగ్యమును నను సతినికి లేదయ్యె. రాజ్యకార్యధర్మాసక్తువిది యెవ్వయు కలంచ జాలవనుటను ప్రదర్శించుచు హృదయ ప్రభువు యుద్ధకాలమున నిహైందవ సామ్రాజ్యమును హాయిగా నడుపుటకు కంకణము కట్టెను. బయటికలత ల్లుండ లోపలను కలంతలు లేకపోలేదు. ప్రాతప్రభుత్వముల నుండి వచ్చిన కష్టలమును పాయలేదు. హత్యలు, బందిపోటులు, అల్లురులు అన్నియు నుండుచు నేయున్నవి. వీని నన్నిటిని ముంగిలొని ఇంత యాదార్యముతో నింతిశాంతముగా రాజ్యపాలనమొనర్చిన రాజప్రతి నిధి హృదయప్రభు మనచరిత్రమున నెదకనను మరె యెక్కుడును దొరకునా? కాని ఈమెరు సంవత్స రములలో హృదయ ప్రభువు అనేక విషయములకు బునాదిత్రవ్వించినా కాని నిర్మాణకార్యముకను

ప్రారంభమయినను చేయలేదు. యుద్ధము వచ్చి యన్నిటిని నా పి యున్నది. నూతన విశ్వ ప్రారంభమయినది పూర్తి కావలసి యున్నది. హిందూ విశ్వవిద్యాలయ మహామృదీయ విశ్వవిద్యాలయము లింకను రావ లసి యున్నవి. విద్యావిషయక పరిశ్రామిక విష యక ప్రారంభములలో జనితగింత జరిగినగాని ప్రారంభించి నంతలకు ఫలముండబోదు. హృదయ ప్రభు నీడన గా. సల్ విల్లియము మేయరు పూని యుండు నాధిక సంస్కరణములును ఫలోన్ముఖము లగుటకు కాలమవసరము. సంయుక్త పరగణాల కార్యనిర్వాహక సంఘమునకయ్య అధినివేశముల లోని హైందవుల హక్కులకయ్యను హృదయ ప్రభు పుగారింకను పరిశ్రమచేయ వలసియున్నారు. ఇం డియా కౌన్సిలు విషయమునను పరిశ్రమ జరుగ వలసియున్నది. అప్పటి యవసరములకు తనహృ దయ నైర్వ్యముపై నాధారపడి ప్రజలయ్యకొనిన రెండు కఠినశాసనములను హృదయ ప్రభువుగా రింకను రద్దుపడనట్లు చూడవలసి యున్నారు. ఇంతేకాక యీ యుద్ధసమయమున హైందవభూమికి సప్రతిమాన నాయకుడుగా నుండుచున్న హృదయ ప్రభువే యుద్ధానంతరము ప్రజా స్వాతంత్ర్య మియ్యగల వాడని దేశమంతయు నాశతో నెదురు చూచుచున్నది ఎన్ని నష్టములు వచ్చినను ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను తాజేయనెంచికొనిన యుదాధికార్య జాలముచేసి తీరవలెనను పూర్ణప్రేమయు సంపూర్ణ భీష్టమును మన రాజప్రతినిధికి కలదు. నిన్నటి యాతని యుపన్యాసమున నది కాననగును. తానెంతయిష్ట పడినను నిక్కడతానుండుట తనచేతిలోని పని కాదట! మనపక్షముగ మనప్రతినిధులందరును నాతడిచ్చుటనే తుదకు యుద్ధాంతమువరకైననుం డగలసినదని కోరినారు. ఇంత మాత్రము చాలదని మానవ్యకము. హైందవ భూమికి మంచి దొర కుటయే దుర్లభము కానుండినది. దొరకిన దానిని వలసినంత కాలముంచుకొనుటకు మనకు స్వాతంత్ర్యములేకున్నను మహోదారుడగు శ్రీపంచమ జార్జి చక్రవర్తిని నేడితి మేని ఫలము బడయక పోజాలము. హృదయ ప్రభువరుని చిత్తము తెలిసి నదిగాన నిక జాగుచేయు తగదు. హృదయప్రభు పుగారిని మరల కొంతకాలము నియమింప వలసి నదని దేశమంతయు నైక కంఠ్యముగ విజ్ఞాపనము లంపుకొన వలయునని మానవ్యకము. ఇదియే మా హెచ్చరిక.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు మొదటి పర్యాయము మనఇండియా శాసననిర్మాణ సభలో చదువబడినది. దాని నుపక్రమించుచు గా సర్. హార్కోల్టు బల్లగుగారు చేసిన యుపన్యాసమా విశ్వవిద్యాలయపు జరిత్రతో మాత్రమేకాక హైందవ విద్యా చరిత్రమున గూడ ప్రమఖముగా నుండకతప్పదు. మొదట నీ విశ్వవిద్యాలయము నకు స్వాతంత్ర్యముల నొసంగు విషయమున ప్రభు త్వమువాదికి కమిటీవాదికి విభేదములచే నిన్ని యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినను తుదకు ప్రభు త్వమువారు అనేక విషయములలో విశ్వవిద్యాల యమునకు మొత్తముమీద నిజమగు స్వాతంత్ర్య మునిచ్చి యుండుట ప్రశంసనీయము. నిరంకు శముగా నుపయోగించు కొనగల శిస్తులన్నియును రాజప్రతినిధిగారి యందున్నవి. సాధారణ వ్యవ హారము లన్నిటిలోను విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహకులు శృంఖలా విరహితులుగాని యు న్నారు. ఉపధ్యాయుడుల నిర్ణయమున గూడ ప్రభుత్వమువారు కలుగ జేసి కొనకుండుటను తీర్మా నించి యుండుట సంతృప్తికరము. విశ్వవిద్యాలయ.

విరోధా మహాసంగ్రామము

ఇంగ్లండు

మరణము.

లండన్ మార్చి 24:—పార్లమెంటు సభ్యులగు లార్డ్ విల్సన్ గారు మరణము పొందిరి దెలియుచున్నది.

రాబర్టు ప్రభువు గారి సవరితముడగు 'మే' లి కట్టుని రాబర్టు గారు కాలధర్మమునొందిరి.

జననము.

లండన్ మార్చి 24:—క్రొత్త యొక కుమార్తెకు గనెను.

స్ట్రెక్ హౌస్ లో గారు.

లండన్ మార్చి 25:—స్ట్రెక్ హౌస్ లో గారు విరోధి వర్గములో జేరిన మూలమున రాయల్ భూగోళ శాస్త్రమును యొక్క గౌరవసభి కత్వమునండి దొలగించిరి.

బ్రిటీషు డైన్ కంపెనీ

లండన్ మార్చి 25:—బ్రిటీషు డైన్ లిమిటెడ్ కంపెనీ లోను చాందాదారులగు మాంచెస్టరు నివాసులందఱు జేరి కంపెనీని నడపుటకు సాహాయ్యము నిక్కరగా పొందుటకు ఆత్మీయముకృషి సజ్జదుమనియి ప్రతిపక్షి. సభాధ్యక్షులగు జేమ్స్ ఫాక్సు గుగార్కొక్కరు తమచందాధనమును నూటికి బదిలీతున హెచ్చించినచో కర్మాగారమునందుని జేప్ప కేంటన్ కొందరిలు జేయుదమని వాదన మొనర్చిరి. సర్ మాన్ గ్రాట్ ట్రాయ్ డ్యు గారధ్యక్షతవహింప నేరమికి వగయచు తమకు దేశాంగీకృతము చాల నందున తాము తొలపోవుమని నూదించుచు కంపెనీ చేయుచున్న కార్యముయొక్క యావశ్యకతయెంత మాత్రమున తగ్గరాదని వ్రాసిరి.

మోరియాను నిర్బంధించుట.

ఫ్రీమాంటిల్ మార్చి 25:—మోరియాను పి. అండు ఒ. కంపెనీవారి స్త్రీమరు లచ్చురులలో కొంతమందికి మహాచి యన్నట్లు సందియును కలిగినందున ఆమోదన నిర్బంధముగా నుంచిరి.

డ్రైస్ జెనుయ్యదనాన

లండన్ మార్చి 26:—ఇటీవల ఫిరీతీరమున బ్రిటీషు వారుముచిన డ్రైస్ జెను అను జర్మనయ్యదనానలోని నావికులను తీసికొనివచ్చుటకు ఫిరీదోగతమువారు రెండుయ్యదనానలను జేన్ ఫెర్నాం డెజ్ కు పంపిరి. జర్మనునావికులకు య్యదము ఆగిపోవునరకు నాల్ వెరానో జట్టులములో బంధించుట.

జర్మనురాముపారి.

నాకాయ్యదము ఫిరీతీరమునకు 500 అడుగులలోపు దూరమునజరిగినది. బ్రిటీషుక మేండరు ఏమైననుసరే తరువాత చూచుకొందము. డ్రైస్ జెను ముంచుమని ఉత్తరువు నిచ్చె

మునకు లోబడి పనిచేయదగిన విద్యాలయముల యంగీకారము విషయమునను సరీతుల విషయమున నువిశ్వవిద్యాలయపు వ్యాప్తిని గురించియు నింకను సభిప్రాయ భేదములు న్నట్లు గా. హార్కోన్ గుగారు నుడివిరి. అవిముందుచగ్గుకు గాగలవు. ఇత దూరము పరిశ్రమచేసిన ప్రజ్ఞులు ప్రజావాయకులును సీవిషయముల నొకవిధముగు నిర్ధారణకు రాజాలకపోరు. కావున హిందూ విశ్వవిద్యాలయ చట్టము త్వరలో నేర్పమ ననియే చెప్పవచ్చును కొందరు అనధికార సభ్యులు చెప్పినట్లు మత విశేషములీ విశ్వవిద్యాలయముచే బలన త్తరములు కానచ్చునను శంక మాత్ర మనేకులకు నుండక బోదు. దీనివలన విభేద బుద్ధియు నెక్కువ కావచ్చునను భయమును కలరు. అయిన సీవిశ్వవిద్యాలయమున గరపబడు విదలలో ముఖ్యభాగము తంత్రాభిప్రాయ జనకమగు పాశ్చాత్య నాగరక విద్యయగుటచేత నెగ్గునకు బదులు లగ్నేసుగనచ్చునను నాశమాత్రము విద్యాలయములలో మతాధ్యయము నవలయునని తలంచువారికి నుండక బోదు.

ను. 500 అడుగులలోపు అకగా ఫిరీసముద్రగా ఆగును. ఫిరీ తటస్థదేశము. వారిసముద్రములో ముంచరాదు. దీని కారణముగా చెప్పి ఫిరీదోగతమునకును, బ్రిటీషు దొగతమునకును తగాదాపెట్టవలెనని ఫిరీలోనున్న జర్మనురాముపారి ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ఫిరీ సజల యాక ద్వేషములకు లెక్కచేయటలేదు.

ప్రాము

ఫ్రేంచీవారి విదయము.

పారిసు మార్చి 24:—నాటర్ జేంసీలా రెటీక దక్షిణముననున్న యొకయగ్రమును కాల్పంట లలో 158 పాళము వారు స్వాధీన బరచుకొనిరి. మునుముందు బహుశీత్రముగ ఫిరంగుల నవయోగించి వీ కొక్కసారిగ ముందుకు బోయి జర్మనీవారి కందకములలో నాలుగు వరుసల కందకములను వశబరచు కొనిరి. ఆ రాత్రియే జర్మనీ వాగు ప్రతీకార మొనర్చిరి. ఐ. వాయి గారును వారిస్వాధీనమున నున్న మరి పందెందుమంది భటులును చేతికుపాకి తూటాలుదప్ప మరేముందు గుండుసామాను లేక పోయినట్లుటికిని వెనుకనుండి నైనికులవచ్చు పర్యంతము చిట్టచివరనున్న యడ్డు కట్టడమును గాపాడవచ్చుచో జర్మనీవారు కృతఫల మనోరథులై యుందురు. అటుపిమ్మట జర్మనీవారు తీవ్రముగ ఫిరంగుల బ్రయోగించి ఫ్రేంచీవారి కమిషన్ మును గలగ చేసిరి. కాని ఫ్రేంచీవారు నిలచి ద్వంద్వయుద్ధ మొనర్చి యగ్రమును బూర్తిగ వశబరచుకొనిరి.

పారిసు ప్రకటనము.

పారిసు మార్చి 25:—అగ్రాగ్రము కుత్తకమునందున్న లారెటీ నద్ద యగ్రమునందును ఫ్రాంచెస్ లో బూ నెజారు మీదను జర్మనీవారు బడినపుడు వెనుకకు గొట్టితిమని నిన్నటి సానుంకాలము ప్రకటించబడెను.

లండన్, మార్చి 25:—ప్రకటన యాతీరున నడుపుచున్నది:—156-వ నెంబరు గుట్టచెంత చాంపేను లో గుడ్డు (చెల్చబడినది); తుపాకీయుద్ధము జరిగెను. శత్రువులు తలపడగా మాడుపర్యాయములు మేము వారిని ఒడగొట్టితిమి. ఫాక్ టేక్ సేచెంచెంత శత్రువులప్రయత్నము విఫలమాయెను. లెన్ ఎపారెన్ చెంత శత్రువులప్రయత్నములను మాడింటిని భంగపరచితిమి. సేనల ముఖ్యభాగమున నింతకంటె నెక్కువ విశేషము లేవియులేవు.

స్త్రీని తుపాకీగుండు దెబ్బతో చంపుట.

లండన్, మార్చి 26:—ప్రార్థన. శత్రువులకు గుట్టును తెలుపుటకై లునెట్టులో సేనలచెంత. సేనలముందుండిన స్త్రీ యొకతె నుపాకీగుండు దెబ్బతో కాల్చి చంపబడెను.

రుష్యా

తురుష్క-లోదుట.

వెట్రోగ్రాడు మార్చి 24:—అలాస్కెలోలోయందు తురుష్కలోడికి. మూడుపూలముల వైనితులును యుద్ధసానుగ్రియు వారికన్వయయ్యెను.

రుష్యావారి ప్రకటనము.

వెట్రోగ్రాడు మార్చి 25:—జర్మనీవారు బలగములు కొన్నివచ్చిన మీదట వారణ ఆర్మీ నదులమీద తీవ్రతరముగ పోరాటము జరిగెను. కాని రుష్యావారు కందకముల బట్టుకొనుచును శత్రువులప్రకారముల వ్యభిచియ్యచును మెల్లగముందుకు బోవుచున్నారు. కాశ్మీరియా పర్యంతములందు రుష్యావారు ముందుకుబోవుచున్నారు. బుఖారాను నాడు బాద్షా ఫెల్లు ఉస్తాయిల మధ్య బలీయములగు గుట్టలను 4 వేలమందివైదిలను ఆ నేకములగునాటి ఫిరంగులను స్వాధీన బరచుకొనిరి.

జెమ్మిలు పతనము.

లాహోరు, మార్చి 25:—సివిల్ అండు మిలిటరీ కెజెట్ తంత్రావార్తలు:—లండన్, మార్చి 25:—చాలకాలముగ ఆహారపదార్థములకు కఙ్గవు ఏర్పడియున్నదనియు, కఙ్గవు కాలమున నివ్వబడుతీరున కడుస్వల్పపరిమాణములుగ బట్టెము లీయబడుచున్నవనియు జెమ్మిలు ఖయదీలు చెప్పుచున్నట్లు తెలపబడెనది రూటునపలేఖుల తెలియజేయుచున్నాడు. ముట్టడి కడపట మాంసాశనము తగ్గెను. అప్పుడు ఆహారమునకుగాను కొన్ని గుడ్డుములు చంపబడినవి.

జెమ్మిలు పతనమునకు అధమపక్షము లక్షమందిరషియన్ కైనికులు నిర్బంధమునండి విముక్తిగాంచగలిగినది వైముష్కతిక యొక్క వైట్రోగ్రాడు విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

ఈ సహాయముకూడ లేకనే, హాంకా త్రొత్త దండయాత్ర త్వరలో ప్రబలియుండును. కాశ్మీరియాకొండల ప్రాంతముందు రషియాకై వైనికులు ముందుకు వెళ్లుచున్నారని డెయిలీ వైట్రోగ్రాడు ఫుట్రికయొక్క వెట్రోగ్రాడు విలేఖరి తెలియజేయుచున్నాడు. ఈసభకు మనము పూర్వితో చేయుచుండిన ప్రయత్నమునకు ఫలమును గన నున్నామని యీ ప్రాంతముందలి ప్రజలెల్లరు ఆభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఆయుధసాములైన రషియానులు కొటిమందియో, 70 లక్షల మందియో యున్నను, రషియావారు తంత్రోపాయమును నెరవేర్చుకొనటకు చాలినంత మందియున్నారు. అది "మాట్రింగు పోర్టు" యొక్క వెట్రోగ్రాడు విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. 'సాధనములు సంపూర్ణముగ లేనందుననే రషియా వా శిడి పోవలసివచ్చు'నని "వైట్రోగ్రాడు" అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రషియా అధికారుల ప్రకటన.

లండన్, మార్చి 26:—వైట్రోగ్రాడు:—ఉత్తరసోలండునందు భూగోళయుద్ధము జరుగుచున్నది. కరాస్కా చెంత తాము కోల్పోయిన ప్రదేశమునుమరల స్వాధీనపరచుకొనుటకు గాను శత్రువులు ఏడుపర్యాయములు అవకల్పప్రయత్నములు చేసిరిగాని, ఆప్రయత్నములు ఫలవంతములైనవిగావు. జెర్మన్ పటాలములు రెండు నాశనముచేయబడినవి. ఒక్కపటాలము తరును గొట్టబడెను. శత్రువుల యుద్ధవాన లేదును, 28 డిప్ర్రోయర్లుకు, సముద్రతరమున తిరుగుచు రషియాకై ప్రదేశములమీద గుండ్రను పడవేయుచుండినవి.

లివర్పూలు

కిచనరు ప్రభువుగారు వాల్టర్ను హెచ్చరించుట.

లాహోరు మార్చి 25:—కిచనరు ప్రభువుగా రిటీనల లివర్పూలునకు వెలియుండినపుడు లేబరుకక్షి నాయకులకు ఒకలేఖనిచ్చిరి. అందులో నీకండి హెచ్చరిక వ్రాయబడి యుండెను. నిర్మితకాలమునకంటె నెక్కువకనియేమి వలయు నను ప్రార్థనలను దాక్షర్ణ (చేవులలో పనిచేయువారు) నిరాకరించుదురేని ఎట్టిప్రయత్నము లావశ్యకము లో అట్టి ప్రయత్నములు చేయుటను గుఱించి నే నాలోచించకలసియుండెను.

కెనడా.

కెనడావారు యుద్ధమునకు సాముద్దీయుట.

ఒటావా మార్చి 25:—కొన్ని నిమిషములు మాత్రము జర్పించి యుద్ధమునకు పా 40,000,000 లప్పు డీయుటకు కామస్సుసభ వాంఛిసినిరి.

జర్మని.

జర్మనుయుద్ధసభ.

లండన్ మార్చి 24:—ప్రాస్నయుద్ధములో లెన్ వద్ద జర్మను అధికారులు యుద్ధవిషయముల నాలోచించుటకు సభ చేసినట్లును, ఈసభకు కెయిజరుగారు, జెనరల్ వాన్ ఫాల్కే హే గారు, జర్మను యువరాజు, బనెరియా యువరాజు యితర కమేండరులొకచ్చిరియు, తెలియుచున్నది.

బొంబాయి

మెయిల్ స్త్రీమరు.

బొంబాయి మార్చి 25:—తే 18 ది తపాలము ఇంగ్లండునుండితెచ్చు "కెయిసర్-ఇ-హింద్" అను స్త్రీమరుకు గాను వైవారమారంభమున మఱియొకస్త్రీమరు వెళ్లరెను. "కెయిసర్-ఇ-హింద్". ఈదినిముదయము 11 గంటలకు నూముఖాలునకు దాటినది. ఇప్పుడు ప్రయాణికులు, తమభూచీమీదనే, మాస్కోలునుండి నేలమీద వెళ్లరచ్చుననియున్నను, తపాలు విషయమున నిష్పటివద్దతిలో మార్పు త్వరలోనే ప్రవేశపెట్టబడునని యూహించుటకు లేకున్నది.

హరిహరుకు రైల్వే ఎమ్. & ఎన్. ఎమ్. ఆర్ నకు సంబంధించిన చిరూరు హుల్లీ వెక్ నునందలి హోస్పేటు కొత్తూరులెనును హరిహరుకటకు వెంచరెనని యూహించింపబడుచున్నది. ఈయూలోనిన సిద్ధాంతికరింపబడులోపల, ఆ మాన్యున జరగుచున్న రాకపోకలు రిజిస్టరుచేసి తెలిసికొనని యవశ్యమని బల్లారిజిల్లా కలెక్టరుగారు బోర్డువారి ద్వారా నిజేదింపగా ప్రభుత్వమువారుచున కంగీకరించివారు.

పొంగి పోయిన సమాచారము.

బొంబాయి మార్చి 25:— పొంగి పోయిన సమాచారము.

బొంబాయి మార్చి 25:— పొంగి పోయిన సమాచారము.

కలకత్తా

“బ్రాహ్మణ్య” అను స్త్రీమరులోని సరకు.

కలకత్తా, మార్చి 25:— ఈ స్త్రీమరులోని సరకు ఇంకను కలకత్తా “బ్రాహ్మణ్య” అను స్త్రీమరులోని సరకు.

కలకత్తా

బాగ్దాద్ (న్యాయశాస్త్ర) ప్రాసంగికము.

కలకత్తా, మార్చి 25:— బాగ్దాద్ న్యాయశాస్త్రము.

పరమపురా బొంబాయిపెట్టుట.

కలకత్తా, మార్చి 24:— పరమపురా బొంబాయిపెట్టుట.

బాగ్దాద్ లోని లంచపు కేసు.

బాగ్దాద్, మార్చి 24:— లంచపు కేసు.

సాక్షిచేప్పిరి. ఫిర్యాదియొక్క సాక్షులగుడ ఒకడు విచారించబడెను.

బండి పోటు.

కలకత్తా మార్చి 25:— కలకత్తా వత్తయిన కొంచెము.

బండిపోటు దొంగతనము.

కలకత్తా మార్చి 26:— బాగ్దాద్ న్యాయశాస్త్రము.

లాహోరు

పంజాబువ రైతి సంఘాధ్యక్షుడు.

లాహోరు మార్చి 21:— పంజాబువ రైతి సంఘమునకు.

ప్రజా రక్షక శాసనము.

నమసరించిన మొట్టమొదటి దావా

లాహోరు, 25:— ఇప్పుడు పరిశోధనలోనుండు లాహోరు కుట్రకేసు.

దుర్ఘాతుల నరేస్తుచేయుట.

లాహోరు మార్చి 25:— పిరిజ్ పూరు విశేషము.

అలహాబాదు

గార్మెట్ ఆర్డె మరణశాసనము.

న్యాయమూర్తుల తీర్పు.

అలహాబాదు, మార్చి 25:— ఈమరణశాసన విషయమై.

డెల్లి

గోధుముల సెగుమతి నాపుట.

గోరతనము వారి ప్రకటన.

డెల్లి మార్చి 25:— ఇండియా గోరతనము వారు ఈక్రింది.

మొదలు 1916 సం॥ 31 వ మార్చివరకు గవర్న మెంటులెప్పు.

పిండి.

పిండిని గురించి చేసిన యేర్పాట్లు వేరు.

పిండి విపరీతముగా యెగుమతి కావడం చేయుటకు.

యధముగురించి వైస్రాయి గాడికినచ్చిన తంత్రవార్త.

డెల్లి మార్చి 25:— మార్చి 24 వ తేదీతో వైస్రాయి.

జె మ్మి లు.

మిత్రమండలివారి స్వాధీనమైనది మొదలు నిన్నటి ఉదయమునాటికి.

పట్టిమ ప్రదేశమునుండి విశేషము లేవియు తెలియరాలేదు.

డాక్టర్ నెల్సన్ చెంత మూడురోజులు విపరీతముగా లిగించి.

నిర్బంధ సైనిక సేవ.

గంగూడు కృక సంఘమువారివారు.

గంగూడు మార్చి 24:— గంగూడు కృక సంఘమువారి నిర్బంధ సైనిక సేవ యేర్పాటుచేయఁబడినది. బాగా వాణిజ్యసంఘము వారు విజ్ఞాపనను పంపించిరి. వీరి విజ్ఞాపనను బలపరచుచు, గంగూడు వర్తకసంఘమువారు 28న తేదీని బర్మాదొరతనమువారి కొక జాబును వ్రాసిరి. ఏదోవిధమున నిర్బంధ సైనిక సేవను యేర్పాటుచేయు టవరమని ఈసంఘమువారి యభిప్రాయము. ఆలోచించవలసినది చాలయంతములున్నవి. వాలంటీరు లను పదమునకు బదులుగా టెరిటోరియలియో లేదా, సివిలు గార్డులని యో వాడవలయును. నిర్బంధ సైనిక సేవకు యూరోపియను లాభ్యకొనినయెడల ఈనియమమును ఆంగ్లో ఇండియనులకు కూడ వర్తింపజేయవలెను. అసలసేవలలో తక్షణము పొందినవారు దీనిలో ఉద్యోగముగ పనిచేయవలయును.

గానము, భాష.

[భేతపూడి - భగవంతురావుగారు]

ఎడతెగని యన్యోన్య సంబంధముగల సంగీతసాహిత్యములు రెండింటికీ బ్రహ్మశకాలమున నేమికారణముననో విచారకరముగ నెడఁచావు కలిగినది. అక్షరజ్ఞానశూన్యులగు గాయకులును, గానలేకానభిజ్ఞులగు సాహిత్యవిద్యార్థులును మన యాంధ్రదేశమునఁ గలెల్లఁగ నెల్లెడఁ గన్పట్టుచున్నారు. కాని యుభయ విద్యార్థులు కనఁపట్టలేదు. మఱియు వీనిం జేర్చుటకు బ్రయత్నించు టండుటయుకాక ప్రయత్నించువారలకుఁ బ్రతిబంధకముగ నిల్చువారలను గలరు. అన్యోన్యసహాయముననే ప్రకాశంపఁగల యీ రెండు విద్యలఁ జేర్చువిషయమున నీయుపేక్షా ప్రతిబంధకములెంతవఱకు సహేతుకములూ ఈరెంటికిని గలయన్యోన్య సంబంధ మెంతవఱకు యిట సంగ్రహముగ వివరించుచు నొక్కపద్యరూప విజ్ఞాపనమును గూడ వ్రాయుచున్నాడ.

సర్వదయామండలం పరమేశ్వరుడు అన్యోన్యభావ ప్రకటనార్థము మనఃజల కొసంగిన సాధనములలో మొట్టమొదటిదియగు గ్రంథాన్ని మననమున కంతర్థస్యం. ఆధ్వని, పరమేశ్వరుని చేతనే మనఃజలం కంతనాళమం దుర్వలబధిం కొన్ని సౌకర్య విశేషములచేత, మౌన కావ్య భేదములను అగోపితాగోపిత భేదములను ఆకంఠస్థానమండీ పొంది తచ్చేదసాహాయ్యమున భావప్రకటనమును జేయుచున్నది. ఈధ్వనిభేదములను గొన్ని కట్టుదిట్టములతో సక్రమముగఁ ప్రయోగించుటకై వలయు నియమముల కానించునది సంగీతశాస్త్రము. ఆధ్వనిభేదములు వ్యభేద రహితములగు శేవధ్వనులు. కావున నవి తెలుపుభావము అస్పష్ట భావము. అనంతరమా ధ్వనులు వాక్కునఁ బ్రకటింపఁగనే నాలుక, దొడలు, దఁతియులు, వెదపులు లోనగునవి యొకటొకటగు రెండురెండుగను దానినిస్పృశించి వర్ణభేదములనుగలిగించినవి. ఆవర్ణభేదములచేత భాషయు, దానిచేత శాస్త్రపురాణాదులును ఏర్పడినవి. ఈవర్ణాత్మకమగు భాషను కానించునది వివిధ శాస్త్ర గర్భితమగు సాహిత్య శాస్త్రము. ఇది తెలుపు భావము స్పష్ట భావము. ఈ సంగీతసాహిత్యములు రెండును భావప్రకటనార్థ ముదెంచి నవే. ఈరెంటిలో గానమే తొలుత జనించినది. ఇదిధ్వనిజనక ప్రదేశమగు కంఠస్థానమందే జనించినది. భాషయేర్పడుటకు వాక్కునఁ బ్రకటింపవలసిన నాదము ఆకంఠస్థానము నుండియే రావలయును. ఆనాదము గాని శాస్త్రముచేత జక్కఁజేయఁబడి కాని, చక్కఁజేయఁబడక కాని నయ్యును. చక్కఁజేయఁబడినప్పుడు వెప్పుడును ఎప్పుడు ప్రయోజనకరకదా. కావున గాన శాస్త్రసాహాయ్యము నొందని భాషమోటు (శ్రుతికటపు) గను అసమర్థముగను ఉండును. సాహిత్య సాహాయ్యమునొందని గానము అస్పష్టభావమును దెలిపెడి మూఁగవారి భాషవలె నుండును. ఈరెండును జేరువపుడు చక్కర చేరిన తీర్మానమువలె నుండును.

ఈసంగీత సాహిత్యములు రెండును నానాత్మకములే. గానము ఆనాదమున కలంకరమును గూర్చును. భాషయో నాదముందు వివిధశాస్త్రముల నిమిషము. ఈరెంటిలో నొకటినిమాత్రము సాధించుట యధివిద్యయగును గాని ప్రౌఢ విద్యకానరదు. ఈరెంటి జ్ఞానమును మనఃజలం నశ్యకము. శ్రోత సంగీతసాహిత్యకావీహీనం సాక్షాత్తుకొనవుననియోహీనం నిత్యవెదలు మందే వర్ణించి యున్నాడు. శేవల భాష

తోడనే తృప్తిపొందెదమని శ్రోతమునకు విషయమగు గాన మభిమున మాత్రము విగాలగుట వారహము. (గానమో జనములోనగు విశేషముల విపులముగ నెఱుంగఁగోరువారు నా యంతవ్యాసమంబుని జూడఁదగును.) ఈ గానభాషలు రెండు సమగ్రవాక్యములు. విద్యాభాషములందీ రెండుకలగ గౌరవింపఁ బడునప్పుడే యుభయ విద్యాప్రవీణులు సంఘమును వెలవదురు. అట్టి ప్రవీణులొకరు సంఘ కర్తృధారులగు మనిషులు ప్రయత్నింతురు గాక. ఈవిధున విజ్ఞాపనము జిత్రగింతురుగాక.

విజ్ఞాపనము—పంచరమాల.

సలలితకీర్తికాలులు! ప్రశస్తమనములు! చిత్రింపుఁ కలదొకమాట; తెల్పుఁ బఁగంబున గానభాషయుక బహుభాషయని యాడుకొడఁగ సభాస్థలందుఁజరించి సౌంధ్యలత జలుకుచుండ నాధునికశబ్దము కొందఁ జేమిపాపమో నలదివిల్లు సుంతయును+వల్లని గానమును దృఢించి శేవలమగుభాషనే కొలిచి+పల్కుఁ దృప్తిగాంచుచుండు; రీవల నిది యుక్తమో వెడఁగు+పద్ధతియో తమరే నచింపుఁ; యిలఁ గలయట్టి విద్యలకు+నెల్ల మూలము గానభాష; కాకల లవి రెండునాదమునఁగల్గె; నాదము రెండుత్రోవలై తొలుతను గానరూపమునఁ+పొడవ వర్ణముకాదు భాషగాఁ జెలఁగెను; గాని రెండు ధ్వని+చేత నెల్లయుచుండు గానముం దలచెడినాద మెల్లరకు+హాయినిసంగు; ద్విత్వికభాగముం దలిది యశేషశాస్త్రకర్త+సంఘ భాషమనియ్య; రెండుసంగలిసి చలింపఁగా నుభయ+భాషము నెల్లయుగాని భాషమే వలయును హాయివల్లుట+పొడియే? యట్టివిరాగ మ్మమే? చెలఁగుచుఁ గంటి మెప్పుఁగోనఁ+జిత్రకలాప సమాన్వయంక గులుకుచు జిహ్వత్వ పికయి+వత్తుకబంటి భుజించనప్పడుకఁ వలపుల ప్రాణముకొదనప+వాసనలకై సమకూర్చుట్టునకై దలఁగక తృప్తికృష్ణప్రద ప+దాన్త సమాన్వయకాలమందునకై విలువను లెక్కచేయకయే+జేలును లక్షలుకాఁగరూప్యములో గలగల రాల్యపుకై బడివె+సంగుచు దొర్లెడివేళ సుంతయుక గలుగని యీ విరాగమిటు+గట్టిక శ్రోతసుఖార్జనంబునకై గలుగఁగ హేతువేమో! చెవికర్మమో! చక్రవర్తిమో! దర్శితమో! కలియగధర్మమో! యరసికర్మవిమోచనముంబొనర్చుచు అలయకఁ గొన్న వేళక, బర + మాతృక దలంచెడివేళ, గీర్వణో సలివెడివేళ, నెకముఖ + సంఘబలంబును గోరువేళ, నెచ్చెలు లోకచోట నందముగఁ + జేరి విసోదము సేయువేళక, దెండిమొదలైన కార్యముల + వీని నొనర్చెడివేళ, సంఘముం బలువిధ ధర్మభోధనల + బాగోనంచెడివేళక, నన్య విద్యలుతమచేతఁ గాదముచుఁ + దవ్వలఁబాఁగఁగ నిచ్చలంబుగక నిలుచుచుఁ గార్యసిద్ధి నిడ + నేర్చును, నేర్చును, నేను, నేనటంచలరుచు నప్రమేయపురు + సార్థవతుష్కము నిచ్చుగానముకా దెలియకయుంట్ల సుంతయును + భీషధర్మముకాదు; కానో యలఘుతర ప్రశస్తమగు + కాన్వితులార! వినుండు; శ్రోతముకై జులకనచేసి న్యూనముగఁ + జూడక దివ్యమనస్వత్ కీచేఁ గలగు ప్రయోజనంబులను + గర్వహృషీకముకూడ గానసత్ ఫలరస మాధురీభరిత + వాక్యముఖులుల నందజేయుఁడి; యిలఁగల భాగభాగ్యముల + నెల్ల కొనంగుచు నీశ్వరుండు నిష్టులకమనీయ సౌఖ్యముల+తోడ మిముం గృప నేలుఁ గావుకై.

పంచరమాలందలి యన్యాయము.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము.

లాహోరు, మార్చి 25:—పంచరమాల ప్రభుత్వమువారి క్రిందివిషయమును ప్రకటించుచున్నాము:—ఈనడుమ పంచరమాల ప్రభుత్వముం దక్రిమప్రవర్తన మానంధుగుటచేత, కొన్ని స్థలములందలి ప్రజలప్పుడేమిజరుగనోనూశాసితెలియక తూర్పు పదుమండుటను పురస్కరించుకొని స్థితిగతులవిషయమై ఇప్పటి కఱకు తెలిసిన సమాచారములనుబట్టి యీక్రింది ప్రతిపాదనము లొకపరిజ్ఞానము నిమిత్తము ప్రకటింపఁబడినది. — జనవరి నెల మధ్యభాగమునందు జాంగుజిల్లానుందలి గర్లో స్టేషన్లోగము న్నలదేతొక; హిందువులగు సామ్రాజ్యములకు సామకారులును తమధాన్యాధికములను సామ్రాజ్యమునెట్టి భారములు నైచుకొని క్రమక్రమముగా పట్టణమునందలి నెల్లి పోయిరి. ఈ సమయముందే నెల లధికమగు ట చేరిన అప్పు పుట్టకపోవుటచేతను పేదప్రజలకు కష్టము తెక్కునయ్యెను. జనవరి నెల 18న తేదీని యాగుసామ్రాజ్య బ్రద్దలు కొట్టఁబడి వానిలోని భాగ్యములు అధికరస్తువులును నాంచుకొనిపోయెను. ఈ నేరమునకు సంబంధించి ముగ్గురపరాధులను దొంగిలించు నుయ్యుండే పోలీసువారు కట్టు

కొని వారికిఁ జేరువొందిరి. పిల్లవారి 6-వ తేదీ పర్యంతము మరి యెదురు జరుగలేదు; కాని 6-వ తేదీ నొక బందిపోటును మగల 11-వ తేదీ నొక ధాన్యము నొంతఁజును జరుగవది. ఇదేవిధముగా చేరు నలన నదలికెట్టి పోలీసుజిన్ అహమ్మ దగ్గారు గ్రామములందు ప్రియుకు 2)వ తేదీని కెన్దమిత్తన సామ్రాజ్య కొల గట్టుకుట యాగంబుచెయ్యెను. ఈ గ్రామమున పొద మైవేర్కొనఁబడిన పోలీసు సేవకు వారి నుధి కారములో చేరిన తేరుట్లు పట్టు గ్రామము లవారు జట్టుగాఁగూడి పట్టణము ప్రవేశించి వదలికెట్టి చేయఁబడిన సామ్రాజ్య గృహములను కొల్లగొట్టి ధాన్యమును వెలగల కస్తువులనుతీసికొని, రెండుపుస్తకములనుకార్చినైచి, కొన్ని యెడల నిండ్లను తమంతే వామే తగులఁ జెట్టుటకు వాడ మొదలు పెట్టిరి. ఈ జట్టులలో కొన్నిటికి ముఘల ప్రార్థనలను కూడ నుండెను. దీనిని చూచి వెంటనే శ్రాస్త్ర బట్టులేర్పాటుయ్యెను. అందువలన స్థలగల ప్రదేశములందెక్కడ చూచినను బందిపోటులే జరుగఁ చెప్పును; అంతలో పోక అతి మాన్దదృశ్యముగా బందిపోటులు చుట్టుపట్టులకు క్రైతము వ్యాపించెను; సరిహద్దులను దాటి మిజఫర్ ఘాట్ ముల్తాను జిల్లాలకుకూడ వ్యాపించెను. అప్పుడు వశియతులన, ముల్తాను జిల్లాలో నెన్నో బందిపోట్లు జరుగలేదు; ఫిబ్రవరి 20-వ తేదీ తరువాత నొకటికూడ జరుగలేదు, మజఫరు ఘర్ లో నీ బందిపోటు క్రైతమున నారంభమై జిల్లా యొక్క పక్షిభాగముపర్యంతము వ్యాపించెను. మొత్తముగాఁచి కొంచె మెక్కువగా 100 బందిపోటులు జరుగినట్లు తెలియరచ్చుచున్నది. ఈ బందిపోటులు వ్యాపించిస్తలములు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సునకు దూరమగుటచేతను, ఆకాశమునుబట్టి బందిపోటులను నణఁగ దొక్కదగినంత యెక్కువమంది పోలీసువారిని కలరంగ మనకు తీసికొనినచ్చుటలో నాలస్యముగుటచేతను, ఇంచుమించు హిందూ వస్త్రముల యొక్కయు హిందూ మతానిదాలయముకయు సామ్రాజ్య మాత్రమే కొల్లగొట్టుటకుపూనిన యాబందిపోటు లభివృద్ధియగుట కనుకాలగుచున్నది. ఈబందిపోటులయొక్క తీవ్రత తెలిసిన వెంటనే న్యాయమును ప్రతిఘించి యపరాధులకు కీర్తిచుటకు తగినప్రయత్నములు చేయఁబడెను. ఈబందిపోటులకు సంబంధించిన జిల్లాలకు చాలమంది పోలీసువారును మరి యద్దరున్నతొవ్వోగులును పంపఁబడిరి; బందిపోటులు జరుగిన ప్రాంతములకు బ్రిటీషుసేనాదళములు పంపఁబడెను. వీరికి ఫలముగా మార్చి నెల 4-వ తేదీ మొదలు జూన్ జిల్లాలో క్రొత్తబందిపోటులు జరుగలేదు, మజఫర్ గర్ లోని స్థితిసంపూర్ణముగ కాలించి దీని విశ్వసించు బడుచున్న, అక్కడి కట్టకడపటి బందిపోటు ఈనెల 16-వ తేదీని జరుగినది. వెక్కువందలమంది యరెన్సుచేయఁబడినారు; నష్టద్రవ్యము చాలవఱకు లభించినది.

ఎక్కువమంది యన్యోగులకు ప్రత్యేకము నియోగింపఁబడుటచేత విచారణలు శీఘ్రముగ జరుగుచున్నవి. కందల కొలంది యపరాధుల చిప్పటికే విచారంపఁ బడుచున్నారు. సాధారణపు బందిపోట్లను గూర్చి విచారించు నిమిత్తము ప్రత్యేకాధిక కారములతో నెప్పవోమేజిక్రొటులు నియోగింపఁ బడినారు; అనత్యములు బట్టి యొకరు నియోగింపఁపఁబడుదురు. హిందూదేశ సంక్షేప కాసరము నకునరించి తీవ్రమైన యపరాధములకు విచారించు నిమిత్తము నెప్పవలకొనరు సాపించుట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. బందిపోటులకలన విశేష కష్టనష్టములు పొందినవారికి సహాయము చేయుట కేర్పాట్లుకూడ నొక ప్రక్క జరుగు చున్నవి.

గౌరవూరువంకకు వంతెన — బల్లారిజిల్లా పడమటి కరవాచీవాటకు సంబంధించి 43/8 మైలునాతియెద్ద గౌరీ భూవంకమీఁద 2,600 అడుగులైట్ల కంఠెకట్టుటకును గారికగు కర్పంతయులోమేదిలించుటకునుప్రభుత్వమువారికి రిందినారు.

గంగాధర ఎలరంతురావు గడ్డెర్ జూరు మూలము:—పుగ్గాయలు రాధానికొకాలలో విద్యార్థిగా నుండి, యకస్మాత్తుగా స్కూట్లంతులో బందిపోయిన. బి. ఎడ్వర్ గారి చేరువొందుగా, ఆకాశిజిల్లా పడిని ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షయందు ఫిజిక్షన్, కెమిస్ట్రీ, మేథుమేటిక్సు గ్రాపుల్లో విగ్రహింపఁబడుగా కృతార్థుడగుచు విద్యార్థికి ద్రవ్యహాదముగాఁగాని పుస్తక గోపముగాఁగాని బహుమానమునయ్యెను. ఆతని సోదరుడు బి. బి. ఎడ్వర్ గారు సూక్ష్మ ౧౦-వ తరగతిని నవ్వల ౧,౦౦౦ ల ప్రతిమునొసంగి వానికట్తో ఆహూయనమును సామ్రాజ్య కొరగా ప్రభుత్వమువారి రెండున కంగీకరించినారు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

Lord Kitchener's Warning to Dockers

LONDON, March 25.

Lord Kitchener during the week end visited Liverpool and gave the Labour Leaders a letter containing the statement that "If Dockers refusing to work overtime remain deaf to appeals I shall have to consider steps that will have to be taken to ensure what is required at Liverpool being done."

Sven Hedin dismissed from R. G. S.

LONDON, March 25.

The Council of the Royal Geographical Society has removed Dr. Sven Hedin from the list of Honorary Members of the Society for identifying himself with the King's enemies.

The British Dyes Ltd.

LONDON, March 25.

A meeting at Manchester of subscribers to the British Dyes, Limited, resolved to proceed with the company and pledged itself to use its best endeavours to obtain increased support. The Chairman, Mr. James Falconar, said that an increase of fifty per cent. in subscriptions would enable the scheme to go through, and many firms immediately promised to make such increase. Sir Mark Oidroyd, in a letter regretting his inability to preside, indicated the probability of his retirement owing to ill-health, though it was his belief that the vital necessity of the Company's work was strong as over.

Small pox on the "Morea"

LONDON, March 25.

FREMANTLE.—The Peninsular and Oriental steamer "Morea" has been placed under quarantine owing to suspected small-pox among the lascars.

Obituary.

LONDON, March 25.

The death is announced of Mr. John Wilson, Member of Parliament.

LONDON, March 25.

The death is announced of Major-General Ricketts Roberts, half-brother of Earl Roberts.

A Daughter to Lord Crewe.

LONDON, March 25.

A daughter has been born to Lady Crewe.

FRANCE.

A Paris Bulletin.

LONDON, March 25.

PARIS.—A battalion of the 15th Infantry accomplished a brilliant achievement in capturing the important spur south of Notre Dame de Lorette. After a devastating artillery fire the battalion charged and carried four lines of German trenches. A counter-attack the same night would have been successful but for the gallantry of Lieutenant Bois, who, with a dozen men and no ammunition except a revolver, held the last barricade till reinforcements arrived. Heavy bombardment subsequently caused severe French losses, but the French maintained their position and captured the spur after a hand-to-hand struggle.

PARIS.—Last evening's communique said:—German night attacks on the great spur at Lorette North of Arras and at Beau Sejour in Champagne were repulsed.

A Paris Communique

LONDON, March 25.

PARIS.—The communique says: There has been a pretty lively artillery action in Champagne in the vicinity of Hill No. 196. We repulsed three attacks. The German attack at Fontaine Madame failed. We repulsed three counter-attacks at Les Eparges. On the rest of the front there is nothing to report.

A Woman Spy Shot.

LONDON, March 25.

PARIS.—A woman spy has been shot at Luneville in the presence of troops for carrying information to the enemy.

RUSSIA.

Russian Official Announcement.

LONDON, March 25.

PETROGRAD.—Furious fighting is taking place in North Poland. The Germans made seven abortive counter-attacks at Karaska attempting to regain the lost ground. Two German battalions were annihilated and another routed. The Russian Infantry in Galicia stormed a frozen height with bayonet.

A German squadron of seven battleships and twenty-eight destroyers cruised throughout the day along the Courland coast bombarding the Russian positions.

Russian Communication

LONDON, March 25.

PETROGRAD. The communique says:—Desperate fighting has occurred on the right banks of the Narew and

TELEGRAMS.

Orjitz rivers following the arrival of strong German reinforcements, but the Russians are progressing slowly, capturing trenches and heights and repulsing vigorous counter-attacks. The Russians are advancing in the Carpathians and captured several fortified heights on Wednesday between Bartfels and Usjoy, taking four thousand prisoners and many mitrailleuses.

TURKEY.

Turks Defeated.

LONDON, March 25.

PETROGRAD.—The Turks have been defeated in the valley of Alashquard. They lost three companies and much war materials.

AUSTRIA.

Fall of Przemyśl.

LAHORE, March 25.

The "C and M Gazette" Cables:—London 23rd March. Reuter's correspondent at Lemberg says that prisoners from Przemyśl state that bread has long been scarce and has been doled out in famine rations. Towards the end the meat supply failed and horses were killed for food.

The "Times" correspondent at Petrograd puts the Russian force released by the fall of Przemyśl at, at least 1,00,000.

The "Daily Telegraph's" Petrograd Correspondent says that even without this co-operation the new invasion of Hungary would shortly have assumed palpable dimensions. Along the greater part of the Carpathian ridge the Russian columns are pressing forward.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent says universal feeling here is that we are now on the eve of reaping the harvest of the sustained strenuous efforts. Whether the Russians under arms are seven or ten millions they are sufficient for Russians strategical purposes.

The "Berliner Tageblatt" remarks that Russia is defeatable only by means of shortage of material.

GERMANY.

Prussian War Council.

LONDON, March 24.

AMSTERDAM.—It is reported that a war council has taken place at the German headquarters near Lille and that the Kaiser, General Von Falkenhayn, The crown Prince, The Crown Prince of Bavaria, and other commanders were present.

CANADA.

40 Millions Canadian War Vote.

LONDON, March 25.

OTTAWA.—The House of Commons, after a few minutes discussion, passed the forty million sterling war vote.

CHILE.

Chilean Warships to Bring Dresden's Crew.

LONDON, March 25.

Santiago, De Chile:—Chile has sent two warships to Juan Fernandez to fetch the crew of the "Dresden" who will be brought to Valparaiso and interned.

German Legation Fomenting Trouble.

The German legation is attempting to cause trouble between Chile and Britain by asserting that the engagements occurred within five hundred yards of the shore and that the British commander declared that his orders were to sink the "Dresden" any consequences being settled by diplomacy.

Chilian public opinion attaches no credence to these assertions.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

IMPERIAL LEGISLATIVE
COUNCIL.

YESTERDAY'S MEETING.

Discussion on the Budget.

Delhi Session Closed.

DELHI, March 25.

The last meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. H. E. the Viceroy presiding. There was a fair attendance of visitors. After interpellations the discussion on the Budget was taken up.

Sir Gangadhar Chitnavis.

Sir Gangadhar Chitnavis thought that it was an exceptional financial statement that they had to deal with, and the shadow of the war was on every page of it. He admired the ingenuity and resourcefulness of the Financial Member, and said that the financial arrangements both of the current year and the ensuing year would command general approval. He said that the expenditure of £ 6,700,000 required for the cost of the Indian troops was certainly far more than the first estimate, but they had no reason to grumble at the excess of expenditure. The whole expenditure was nothing compared to what even neutral countries had had to incur in strengthening their armies and navies in view of contingencies.

Further Sir Gangadhar alluded to the question of over-sea emigration and said that the matter had an important

TELEGRAMS.

bearing, both upon the economic and political situation, even in normal times. In a critical time like the present it had a serious aspect. They were all sorry for the "Komagata Maru" incident, but, in spite of that unhappy venture and the disgraceful conduct of the emigrants, something must be done by the Government to secure a reasonable solution of the problem, and it was far better that an attempt at such a solution of the problem should be made by them as representatives of the people. However much they might feel at their disabilities in the self-governing colonies of the Empire, they, unaided by the Government, could not succeed in getting them removed. It was an excellent idea of H. E. the Viceroy therefore that they should authorise the Government to effect a compromise with the colonies on the basis of complete reciprocity consonant with the common interest and self-respect of both sides. If they succeeded in getting the most-favoured-nation treatment they should be satisfied for the present. Personally, he had great faith in imperial preference as a lever which could be used to their advantage in the colonies, but all discussions regarding that and kindred subjects of imperial importance must necessarily be suspended until the war was over. When that happy consummation came, an Imperial Conference of Colonial and Indian representatives should be helpful in evolving a workable scheme of preferential tariff which would bind us to the colonies with bonds of brotherly love, mutual trust and mutual interest.

Raja Jaichand.

Raja Jaichand referred to the war and dwelt upon the backwardness of the Punjab in education and sanitation.

Major Blakeway.

Major Blakeway pleaded the sanitary claims of the North-west Frontier Province and urged a grant from the unallotted reserve. He alluded to the political effect of the Upper Swat Canal.

Mr. S. N. Banerjee.

Mr. Surendra Nath Banerjee, in commenting on the Budget, said that this was a War Budget though the military expenditure had not increased. Taking the figures of this year and the next, the cost of the Indian Expeditionary Force would come up to seven million sterling. The war had given them an opportunity of displaying their devotion to the Empire, which had produced a profound impression upon British public opinion. The angle of vision had been changed and, in the words of Sir James Meston, a new day was about to dawn on the land when Mr. Banerjee hoped, India would be a component part of the Empire in the full enjoyment of the rights of the status.

Referring to industries, Mr. Banerjee observed that Government must modify its policy and actively participate in the development of industries by financing suitably or helping them otherwise. He then referred to the refusal of the proposal for the creation of an Executive Council for the United Provinces, which had been recommended by the Local Government and the Government of India and supported by the unanimous vote of the non-official Indian Members of the U. P. Council who knew more of the better mind of their countrymen than Lord McDonnell, who left India 20 years ago, Lord Curzon who left India ten years ago, and Lord Sydenham who knew nothing about the United Provinces. The dominant note of the reform was the association of the people in the inner councils of the Government, the holy of holies, as he remarked. The rejection of this proposal was almost unfortunate at this time as already it was being asked whether this was the first-fruit of that change in the angle of vision which had been promised by high authorities. They were glad that Lord Crew was resolved to persevere with the matter. He had the whole of India behind him, and he hoped that his Lordship would revive the India Council Bill and cause it to be introduced in the House of Commons. Mr. Banerjee, in conclusion, referred to the grant of compensation allowance to the Members of the Indian Civil Service and higher police service, and this at a time when it was known as a matter of practical certainty that there would be a deficit in the Budget of the current year and a forecast of a deficit in the Budget of the coming year. The step was ill-advised. Why, when every subject of His Majesty was suffering from the pressure of war, these two highly paid services should be singled out for exceptional treatment passed his comprehension. If there was a block in these services there were similar inconveniences in other branches of the public services. Some of them would have moved a Resolution on the subject but did not do so to avoid controversy. He hoped the matter would be reconsidered. He associated himself with Sir G. M. Chitnavis in his tribute to the Viceroy.

Mr. Bishen Narayan Dhar.

Mr. Bishen Narayan Dhar was not quite satisfied with the provision made for education in the Budget, but at present he did not wish to make any complaint.

He urged the claims of Indians to be appointed to higher public service and also in the Military department. He deprecated the idea of having European teachers and professors to teach Indian students, as it was not likely to help the latter to have Indian ideals, and he thought that education should be national. He referred to the proposal for an Executive Council in the United Provinces and expressed the gratitude of the people to Sir James Meston and to the Viceroy for their work in that direction. He thought that the demand of the United Provinces was rational, and regretted the rejection by the Lords of the measure in spite of the just and earnest protest of the Secretary of State. He asked, if that was the attitude in the time of war, when India had shown her loyalty and devotion, what would it be after the war? Mr. Dhar, in conclusion, urged the creation of a Governor in Council for the United Provinces.

Raja of Mahammadabad.

The Raja of Mahammadabad congratulated the Finance Member on his Budget. In normal times he would have pressed for grants for sanitation and education in the United Provinces. He deplored the action of the House of Lords in rejecting the Council for his provinces, which had come upon them as a great shock.

TELEGRAMS.

Mr. M. S. Das.

Mr. M. S. Das, in the course of his speech, said that about a year ago he asked two questions in the Council one was to know what was the population of Indian Christians in India, and another was whether any special provisions had been made for the education of Indian Christians. As a representative of that community, he claimed better treatment for members of that community. He reminded Government that Indian Christians had rendered distinguished service to their King and country and pointed out the absence of the representation of Indian Christians on the legislatures.

Mr. Marshall Reid.

Mr. Marshall Reid, speaking generally, supported the Budget and said that English money could find no better place for investment than loyal and prosperous India. The possibility of the 4½ crores loan had not been well received in Bombay. Sir William Meyer had spoken of the alternatives which he had in the back-ground. Mr. Reid suggested that the alternatives should be put in the forefront and the loan be put in the back-ground. He hoped that Delhi would not take long to become a living city. He dwelt at length on the question of the development of industries.

Raja Abu Jaffar.

Raja Abu Jaffar spoke of the deep feeling of disappointment caused in the country at the action of the House of Lords in dealing with the United Provinces Council.

Mr. Borna.

Mr. Borna congratulated the Finance Member on his cautious Budget, which showed great ability and the resourcefulness of Sir William Meyer.

Mr. Dadabhoi.

Mr. Dadabhoi was of opinion that if, in an exceptional condition of the market, 3½ percent, did not gain in popularity in the short time proposed, the loan must carry higher value of interest to make it attractive to the Indian investing public.

He next referred to the provincial balances, and then dealt with the serious situation created by the unexpected depression in cotton, which, he said, had been handled by the Government with promptitude and boldness. He suggested that careful enquiries should be immediately made to ascertain the quantity of unsold cotton in the market, and if in the result it appeared that there was still a large stock left, the proposed restriction upon cultivation should be enforced. If on the other hand, there was no large stock left, restrictive action on the part of the Government should be abandoned. Further Mr. Dadabhoi drew attention to the paramount necessity of increasing expenditure for police.

In conclusion Mr. Dadabhoi prayed that His Majesty would extend the term of the office of the Viceroy at least till the war was over.

The Council adjourned for lunch.

On the resumption of the Council after lunch, the Viceroy presided, and the discussion on the Budget was continued.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy in his speech congratulated the Finance Minister on the Budget and said the latter had made the country almost forget the serious economic and financial effects of the war. Regarding the provision in the Budget for a free rupee loan, he approved the action of the Finance Minister, but pointed out the extreme need of floating the loan at a higher rate of interest.

Referring to the character of the new loan, he pressed on the attention of the Finance Minister the advisability of issuing in future special 4 per cent. railway loans, which, he thought, were bound to be very popular.

Dealing with provincial finance, Sir Fazulbhoy said that he thought it was susceptible of improvement. Fixed payment which is to be substituted for the present system would have the effect of rendering Imperial revenue inelastic. If in condition provincial funds are made over to the provincial Government for safe custody and application subject to maintenance of an irreducible minimum of balance, the inconvenience of restricted utilisation of large balances, such as is enforced by the Government of India on the present occasion would be minimised. Sir Fazulbhoy pointed out that provincial feeling was strong on that subject, and he hoped that Sir William Meyer would take the matter into serious and favourable consideration.

He next dealt at length with the inconvenience caused by the existing procedure relating to the introduction of legislative measures into the Imperial Legislative Council. He said:—"Bills are now introduced without members knowing about them previously. The result is that no profitable discussion can take place on the first day about their principle. No doubt subsequently, on motion for reference to Select Committee, the members have an opportunity of commenting upon the principle, but it is far more desirable that this debate should precede that motion. Bills which are wrong in principle should be thrown out at the first stage. I believe I voice the general desire of Additional Members in my plea for the circulation of Bills at least a fortnight previous to their formal introduction in the Council."

Sir Fazulbhoy in conclusion referred to the war and work in Bombay for collection of subscriptions.

He paid a tribute to Lord and Lady Willingdon for their work in that direction. He also eulogised the Viceroy's qualities, and hoped his term of office would be extended.

Mr. Ghaznavi.

Mr. Ghaznavi, in the course of his speech, dealt with the question of sanitation. He referred to the increasing prevalence of malaria, especially in Bengal and urged Government to appoint a Commission of officials and non-officials in each of the affected areas of the province to enquire into the cause of malaria and to devise further means of arresting mortality from fever, which was so much on the increase. Mr. Ghaznavi referred to the steadily growing demand for the establishment of a Pasteur institutes.

He expressed the gratitude of Mahomedans to the Government for the education policy which had been meted out with regard to them but said in view of the appalling backwardness of the community would repeat what he said two years ago, that Mussalmans were entitled to preferential treatment

TELEGRAMS.

which, he was sure, no enlightened and broad-minded Hindu would grudge them, for they must remember Mussalman educational advancement was equally to the interest of Hindus. In this connection, after referring to the condition in Bengal, he said, if the existing revenue of the country was insufficient for the purpose, the Mussalman community would willingly submit to an additional educational tax. Mr. Ghaznavi then at length dealt with the question of temperance, and suggested steps to check the spread of the drink and drug habits in India.

Mr. Ghaznavi also urged a revision of the Arms Act to enable loyal Indians of social and professional rank or position to have the use of firearms. He associated himself with his friends from U. P. in what they said regarding the unwise step of the House of Lords in rejecting the proposal for an Executive Council in U. P. He endorsed every word that was said by previous speakers regarding His Excellency the Viceroy, and warmly eulogised His Excellency's work to promote the causes of both Hindus and Moslems.

Mr. Setalvad.

Mr. Setalvad, in the course of his speech, said that was agreeably surprised that the Hon. Finance Member could lay down his proposals before the Council without fresh taxation. Referring to education, in which the speaker took special interest, he criticised Mr. Sharp's report which was recently placed on the table of the Council.

He urged that new schools should be opened and new grants given.

He strongly deprecated the epithet used by some people that India's was a reasoned loyalty. That was not so. Educated Indians had ever been and would ever continue to be loyal because they had realised that the attainment of their aspirations was only possible under British rule. The highest attainment they desired was self-government within the Empire. Mr. Setalvad hoped that Indians would after the war be given what which they were legitimately entitled to get. They did not expect anything as a price for their loyalty, but they only claimed what was due to them in return for the good work they had done. He alluded to the action of the House of Lords in rejecting the U. P. Executive Council proposal and expressed pain and regret at that step of the House of Lords and the attitude taken by retired Pro-Consuls of this country, particularly Lord Macdonnell, but, Mr. Setalvad continued, Indians had no cause to despair as long as there could come out to India Viceroys like Minto and Hardinge. In conclusion Mr. Setalvad hoped that His Excellency's term of office would be extended for a further period, at least till the termination of the war.

Mr. Rama Rayanagar.

Mr. Rama Rayanagar urged amendment of the land Improvements Loans Act, under which loans were given to agriculturists, with a view to widen the scope and range of the objects for which money was advanced. He referred to the attempt of the Madras Government to strain the law to make advances for the support of rural industries and said, as a matter of fact, it appeared to have been felt by some of the Provincial Governments that the law should be made elastic. It was somewhat curious that provisions should have been made for advances for the support of agriculture, but not for subsidiary industries, without which a reasonable degree of agricultural progress could not be counted upon. India was the only country in the civilised world where subsidiary industries did not receive as much attention as they should, and it was that neglect that accounted for the prostration of many a good industry. In this connection he instanced the sugar industry, which was one of the most paying concerns in other countries, but not in India. He also suggested that the rate of interest on loans should be reduced from 6½ to 5 per cent., and that would be greatly appreciated by the entire rural population of India. Referring to agricultural education he urged the establishment of more agricultural schools to teach where the technique of industry must of necessity be imparted through the medium of the vernaculars. These schools should be for primary and elementary education. Alluding to water-ways in Bengal, he stated that the question of improving water-ways was imperial and not provincial. He suggested the delegation of powers to Local Governments to deal with railway matters of local importance without reference to the Government of India, and thought such delegation would result in some direct pecuniary saving. The present arrangement, vesting entire powers of control of railways in the Government of India, was very inconvenient and tended to waste a good deal of the time of Government in correspondence. He referred to his recent visit to a place in the Punjab and said that, in view of the situation there the Public Safety Act was necessary. The speaker suggested that facilities should be afforded for imports of surplus of rice from the Madras Presidency to Bengal to relieve distress in the eastern districts. He reiterated his request regarding safeguards of the Madras Government in the matter of the Kanniambadi reservoir project.

Mr. Abbott.

Mr. Abbott said that India had responded in a splendid manner during the present crisis.

He reiterated the grievance of the domiciled community, that they still remained unrepresented in Provincial Councils. He claimed the same privileges for his community as those enjoyed by other communities.

Pandit Madan Mohan Malaviya.

Pandit Madan Mohan Malaviya feelingly referred to the loss of Mr. Gokhale and briefly alluded to his great qualities. Pandit Malaviya said Mr. Gokhale was the first servant of India belonging to organised bands of servants who were devoted to the cause of India's progress and welfare. Pandit Malaviya hoped that in matters in which the late Mr. Gokhale was interested Government—even though they might not entirely agree—would take a kindly view. The matters that engaged his earnest attention were primary education and the employment of Indians in the higher branches of the service. As regards primary education Pandit Malaviya hoped that His Excellency would certainly try to improve it. As for higher employment of Indians he hoped that Mr. Gokhale's colleagues would remember him and his views and see whether they could not give effect of his views in some measure. Discussing the Budget the speaker pointed out that the existing taxation was heavy, and quoted Sir James Meeson's

TELEGRAMS.

evidence, before the Currency Commission. He urged that the basis of taxation should be re-adjusted, pointing out that the purchasing power of other countries of food stuffs was greater than that of the people of this country. He suggested that food stuffs should be more available than manufactured articles. Land revenues were also growing. Alluding to India's contribution to the war, he said it was not mere silver but good excellent fighting men. The wheat supply would also render substantial assistance. He alluded to the action of the House of Lords and condemned the action of Lords McDonnell and Curzon. He spoke of the services of Sir S. P. Sinha and Sir Ali Imam and said Lord McDonnell's assertions had no foundation whatever. What was needed was not a proposal for an Executive Council but a re-adjustment of the basis of brotherly relations in the Empire. Alluding to the Queen's Proclamation, he traversed Lord Curzon's speech and urged that men who were out of touch with India had better refrain from laying down doctrines. Their obvious intention was to counteract the feeling created by speeches of Mr. Asquith and others in favour of Indians. Speaking about His Excellency's impending departure, he said there was none who had touched a truer chord of sympathy towards Indians than Lord Hardinge. He hoped that for the good of both India and England His Majesty would grant the prayer of the Indian people to extend His Excellency's term, also hoped that His Excellency would be pleased to stay on for another year or two.

Rai Sita Nath Ray

Rai Sita Nath Ray pleaded for improvement of water ways in Bengal.

He expressed regret at His Excellency's impending departure and hoped the Viceroy's term would be extended for a further period.

Raja Kushalpal Singh.

In the course of his speech Raja Kushalpal Singh said that the greatest need of his province was liberal imperial grants for education and quoted the speech of Mr. De la Fosse at the U. P. Legislative Council on the 4th March when he stated that grants were not sufficient to meet the needs of the province. The Raja alluded to the criticism in the House of Lords regarding the Executive Council in U. P. and the disappointment caused to the public.

In conclusion he hoped that His Excellency's term of office would be extended at least until the war was over.

Sir William Meyer's Reply.

Sir William Meyer, in replying, said that, as he had pointed out in laying the Financial Statement, the Budget was framed under exceptional circumstances and uncertainty. It was particularly a source of gratification to the Government to know that their efforts to frame the Budget without having recourse to drastic measures had been received with such a chorus of approval by his non-official colleagues. Referring to the discussion of the day, the Finance Member said that Members had traversed various grounds and touched various subjects. It was an occasion when everyone spoke what was nearest to his heart. He did not want to enter into details to reply to criticisms. Referring to the remarks of Mr. Surendra Nath Bannerjee, that Government would consider the carrying out of those liberal measures after the war was over which were held up on account of the war, the Finance Member said that he would not like to commit himself to any kind of financial policy after the war. All that he hoped was that better days would come. Turning to the criticism of Mr. M. S. Das, he pointed out that Mr. Das himself was a Christian and the interests of the community were ably represented by him. They were exceedingly well off in education, thanks to the Missionary bodies. The Finance Member then discussed the speeches of Messrs. Dadabhoi and Marshall Reid and Sir Fazulbhoy Currimbhoy in respect of the rupee loan, and said he would repeat what he said in his Budget speech the consideration of which would be taken up in due time. Sir William assured the Council that the interests of those in possession of Government Securities would be fully safeguarded. He foreshadowed that he might follow Mr. Lloyd George and convene an informal conference to discuss the details of the rupee loan with representatives of the mercantile community in Bombay, where he would proceed shortly. He hoped, however, that the merchants of Bombay would be more courageous and come forward with money.

Sir William, replying to Mr. Banerjee's allusion to the increase of salary of members of the Civil Service and Police Department, explained the regular time scales and promotion scale of pay under which appointments to the services were made, and said that the Government of India made representation to the Secretary of State on the necessity of increasing the pay of the Civil Servants of U. P., Punjab and Central Provinces whose pay was based on the minimum time scale. The Government of Bombay then asked for increase. It was then, in view of the blocking of promotion and cancelling of promotion of many deserving officers, that the Secretary of State sanctioned the proposal. The Government of India then undertook to increase the pay of the Police in the best interests of the country, not merely with looking to the interests of the present members of the Department but with regard to future recruitment. Referring to the criticism of Mr. Abbot, Sir William Meyer said that he was sorry to hear the Honourable Member say that India had not done enough during the war. He would like to remind the Hon. Member that India had contributed what was more precious than silver and gold. She had given two hundred thousand trained soldiers. Apart from that, India had supplied munitions of war. India had done that long before the Dominions thought of doing anything. He must say that the value of Indian contingent and the value of India's supplying munitions of war had been the chief materials in determining the present phase of the war. He could not bear any one to say that India's contribution was inferior to that of any other part on His Majesty's Empire.

H. E. The Viceroy's Speech.

H. E. the Viceroy, who close the sitting, after reviewing the financial and economic condition of the country in the course of which he discussed the wheat question and also the question of industrial development which was before the Government of India, said that the military and naval positions had improved happily. German submarines

TELEGRAMS.

On the 20th instant writes a Ferozepur correspondent of Army of Unkbel Outlaws who seems to have been responsible for many thefts of arms etc. were arrested at

SIMLA, March 26.
Rainfall continued in north-east India. There has also been scattered thunderstorms in north-east peninsula. The principal amounts are Gauhati 2 ins., Saugor Island 1½, Balasore ½, and Calingapatam 1½. Depression of hot weather type is developing over Sind. Dust storms and thunder storms are likely to occur in north-west India to-day. Temperature is unusually low in lower Bengal and continues high in North-west India.
FORECAST :—Extension of rainfall in Upper Burma and increase in the Peninsula.

కార్యదర్శులు.

By order
(Sd.) Mg Thaung
Chief Clerk.
M. Subramaniam
Translator

నియోగిమహాజన సభ

ఒక నియోగి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

ఆంధ్రదేశచరిత్రకారుడు నియోగుల గూర్చి వ్రాయుచు కృష్ణదేవరాయ చక్రవర్తిమొదలు ఒక చిన్న సంస్థానాధిపతి కలహగల యెల్ల ప్రభువులకడ మంత్రులుగ నుండి రాజతంత్రము లయి యాంధ్రదేశవాటి కరంగమున బ్రభావితపాత్రముల బ్రదర్శింపజేసినవారికాఖ్యాప్రాప్తయితే. ఆంధ్రభాషాకోవిదులై యు త్పప్రగ్రంధరచనముగావించి కవిబ్రహ్మలై, కవిసార్వభౌములై తమకుదామె సాటి యననోప్పి క్రిశేషులై చన్నవారి కాఖ్యాప్రాప్తయితే. ఇట్లు రాజ్యపాలనాసామర్థ్యము, గ్రంథ రచనాకాశల్యముమాత్రమేగాక పరరాజులదండెత్తివచ్చినప్పు డుగాని, పరరాజులవైదాడి వెడలవలసినవచ్చినపుడుగాని, వెనుదిరుక్ నడుమునకుగ తిక్కుకొని సేనాధిపతులై సేనలనుండి పించి యుద్ధమున పోరాడి పోరునము నెరవినవారికాఖ్యా ప్రాప్తయితే. ** అభివృద్ధియం దక్షేత్రగలిగి దురభిమాన మంతిగాలేక సంస్కరణాభి లాభులై దేశకాల పాత్రనీకుల ననుసరించి సంపదించినవారిలో వి రక్షణాభ్యుదయ సున్నాడు. అని నడిచియున్నాడు. కంకంటిపాపరాజుకవిండుడు.

- సీ. అభిల రాజాధిరాజాసాన జహ్నుద్య
- విద్యావిహారు లార్వేలవారు
- కల్పక బలికర్ణ కలశార్చవోదర్
- వితిరణోదారు లార్వేలవారు
- సజ్జన సకలీయ సతితనిర్వాజహోరి
- పశోపకారు లార్వేలవారు
- ఘనదుట్ట స్వామికార్య నిర్వాహణ-ప్ర
- వీణతాధారు లార్వేలవారు

అని మిక్కిలి వృద్ధ్యముగా కర్పించి యున్నాడు. ఈ వాక్యములు చదువునపు డే నియోగియొక్క హృదయము ఉప్పొంగుతుండును? కాని, యంత మహోన్నతదశ ననుభవించిన సంఘముయొక్క ప్రస్తుతిసీతి జూచి యెనియోగి సంతాపము జెందకుండును?

ఈ మహాసంఘాదర్శణ నిమిత్తమే పండ్లెండు సంవత్సరములక్రందట నియోగిమహాజనసభయనుపేర న కి సభ స్థాపింపబడినది. ఈపండ్లెండు సంవత్సరములలోను నీ సభవలన గలిగినయంపకారములకంటె నవకారములే యుక్తువగ గన్నట్లు మున్నవి. నియోగుల వైదికులకక్షులయెరుగుచున్నవి. దేశాభివృద్ధికిభంగకరమగువైదికాచారమునెలకొల్పబడుచున్నది. అట్టి గౌరవాభిలాషులగు మహాజనలనింకను గౌరవహీనులుగ నుద్భవించుటకు, నొనర్చుననుకట్టుచున్నది. మన యాంధ్రదేశమునందలి తనజను బయలు వెడలిన యుద్ధములలోను నియోగిసభయంతి యనర్థదాయకమున, దేశాభివృద్ధికి భంగకరమున వైదికి మత యొకటి తలచుకొనుచుండలేదు. ఈవాక్యములు వ్రాయునపుడు నాయెదుట 11, 12-వ నియోగిమహాసభల వృత్తాంతము ఉన్నది. ఇందలి 22 పుటలను మొదటినుండి చివరకడకు పంపింపితిని. దీనినిజదివి యంత యాకాశంకను జెందితి నో నాకే యెరుక. నియోగికాఖ్యయందు శ్రోతస్మార్తి విద్యారోపమును సంస్కరించి వృద్ధిజేయు ప్రయత్నము లొరయుటయే యీసభాక్షేత్ర మనిచీరాల ఆహ్వాన సంఘాభ్యుదయ నుడిచియున్నారు. ఈ యభిప్రాయమే కార్యదర్శియొక్క ఘోషింపబడుచు గాని వచ్చుచున్నది. తదనసారముగా రాజమండ్రి సభలో స్మార్తము నందు కృతార్థులైన నియోగివిద్యార్థులకు బహుమానము లియ్యబడినవి. ఇదియ, నియోగి మహాజనసభయొక్క యాదర్శము!

ఈ శ్రోతస్మార్తివిద్య మనదేశపు రాజకీయ ఆర్థిక సాంఘికాభివృద్ధికి భంగకరమని చరిత్రలు ఘోషించు చున్నవి. అన్ని దేశములందును, అన్ని కాలములందును, నీ వైదికాద్యమును దేశాభివృద్ధికరములను, నుదార భావోపేతములను నగు ప్రయత్నముల కెల్లను విరోధకరముగ నుండి నదిగాని సహకారికండలేదు. ఇతర దేశములసంగతితో మన కిక్కరలేదు. మన యాభారతవర్ష మయొక్క ప్రస్తుత పీనస్థితికి వైదికమే తోడ్పడియుండలేదా? ఈయాధాచారములను నిరోధించుటకే కదా వాద్ధమతము తలచుకొనినది? వాద్ధమతము నణంతుటకును, కిక్కులపాబల్యమును తగ్గించుటకును, పిండుపులేమి, మహమ్మదీయులేమి యెట్టి ప్రహరణధతుల నకలంపించి నదిచరిత్రాధ్యైతికల్ల విశదమే వెనుకటిసంగతి యెందుకు? ప్రస్తుతము సహితము వైదికరీత్యలయందు చెరుగువారు మద్దఘాంధులుగను సంఘాభివృద్ధికి వలయుమార్పుల నంగీకరింపని వారుగను నుండుట ప్రత్యక్షముగ జూచుచునే యున్నాము. ఇట్టిస్థితిలో నిదివఱు తీర్చిదిద్ద వైదికమతి ప్రచారకులవలననే కావలసినన్ని ప్రతిబంధకములు కలుగుచుండ నియోగిమహాజన

శ్రీశ్రోతసంకేల కేల గల్గించుకొనవలయున? ఇది దేశాభిమానముకాదు. మతాభిమానముకాదు. నియోగిసభకు సంస్కరణమువై సభిమానములేదు. రాజకీయ విద్యాభివృద్ధికి ఒకనిధి స్థాపింపబడినను వేది విహితాచారములకు భంగకరమగు విదేశీయ ప్రావృత్తి సహితము ఆంగీకరింపజాలదు. నియోగిసంఘమున దిగి రాజనీతిజ్ఞులు, కవిసార్వభౌములు, సేనాధిపతులు, సంస్కరణాభిలాషులు, వితిరణదారులు జన్మించుట కీసభ యాటంకముగ నున్నచో దానిపయోజనమంతిగా నారాదు. అట్టిగౌరవ శాస్త్రముగను, పరాన్నభుక్తులుగను, దేశాభిమాన భ్రష్టులుగను నొనర్చువైదికము వృత్తిగాగల సంఘమున వైదికమంపబడిన మహాపురుషులకడ యింప జాలదు. స్వాతంత్ర్యభూయిష్ట మగు వాదరణములేక, యంత్రములకడనే పనిచేయించునట్టి సంఘమున దేశోద్ధారకులు బయలువెడలుట యరుదు. ఇట్టిస్థితిలో నీ వైదికముచే దేశమునకు గలుగు ప్రయోజనమేమి?

వైదికమును నియోగిసంఘమున ప్రవేశపెట్టుట బహ్యుత్తర దాయకమని చెప్పియుంటేనే. అట్లయినవిద్యాభివృద్ధి కేలబ్రయత్నింపగూడదని యాశుగవచ్చును. విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తమై ఒకనిధిని స్థాపించవలయునని చెప్పట కంత ద్రవ్యమువెచ్చించి యిట్టిసభను నిర్వహింపవలసిన యావశ్యకములేదు. రాజకీయ సభలవలె లోటలకు భాగమార్గముగ నుండునన్నను. నీవాదము దీని కన్వయింపజాలదు. ఇతిరులకులేని యిట్లుందులేమియు నియోగులకులేవు. శ్రోతస్మార్తిరీత్యలతప్ప శ్రోతముధికారము లేమియులేవు. ప్రజలను మూఢవిశ్వాస పాత్రులుగ నొనర్చుట కంటె సభాధారక ప్రయత్నములులేవు. ఈసభవారి తీర్మానముల నెంత పరిశీలించినను నింతకు మించిగానరాదు. ఇట్టిసభ నియోగులను విద్యావిహారులుగ నొనర్చునా? వితిరణుల దోరా లుగనొనర్చునా?

ప్రాచ్యప్రతీచీనాగరికములకు సంఘటనము సంభవించినది. ప్రజల యభిప్రాయములు మారుచున్నవి. తనభారము దినదినము కిష్టతరమగుచున్నది. అనాదినుండియు వైదికము నందు వెలిగినచో లోకమునబ్రవేశించుచుండ అభిలరాజాధిరాజాసానజనహృద్యవిద్యావిహారు లని గర్వియుతో జెప్పుకొను నియోగులు తిరిగి యీవైదికవివేచనబుధిలో పడి బ్రయత్నించుటకంటె సంతాపకరమగు విషయము కానరాదు. వైదికరీత్యలయందు విశ్వాసము గలవాంకి నే నిమాటలు చెప్పటలేదు. కాని, బుద్ధివికాసమంతియు నంపజేయునట్టియు, ప్రస్తుత రాజ్యాంగ సంస్థాపితికి అనుకూలమైనట్టియు వైదిక రీత్యలను విస్మరించి సంస్కరణ సభలయందును చొంతిరము వారిం బాల్సంగ సభలయందును వ్రాసుఖ్యమునకొంచి పనిచేయువారు తద్వ్యలంకితులు నుద్ద్యమముతో సంబంధము కలుగజేసికొనుట ఇట్టివారి సహాయముతో నియోగి-వైదిక సభకు నిర్వహించుట దీనినిబట్టియే యది సచివమైన యుద్ధము కాదు. యాధికాభివృద్ధి. ఇట్టి జలహీనులు. పునాదనై. నిర్మంపబడి, ప్రజల ప్రేమకును, కీర్తిని పాత్రముగాన యుద్ధమును జీవంపనెందు. నియోగి సంఘమెప్పుడును ప్రౌఢికిరములగు నాదర్శముల నవలంపించి యితరసంఘములలో నెల్ల నాగరికతను, అభివృద్ధిని ప్రసన్నపరచినది; అట్టి ఆదర్శకుల కేపుడు భిన్నముగ నడుచుటవలం నియోగిమహాజనము తమ సంఘమునకేగాక మానవకోటికిని నవకారజేసిన వారగుదురు. కావున నియోగిమహాజనలంపిలు

- (1) నియోగులు వైదికము నవలంపించుట దేశమునకు శ్రేయము.
 - (2) ఈసభయందు నియోగుల యున్నతాదర్శములు ప్రతిఫలించుచున్నవా?
 - (3) వైదికాచారములను నెలకొల్పుటచే సంఘాభివృద్ధి కరములగు రాజక, ఆర్థిక, సాంఘిక ప్రయత్నములకు భంగము వచ్చునా లేదా?
- అను విషయములను నిష్పాక్షికులుగ జరిపించి సంఘమునకు మేలుచేయ జేమచున్నాను.

క్రిశేషులైన గోకేగారు

స్మరణచిహ్నము.
ఒక విన్నపము.

సన్మాన్యప్రదర్శకులగు నాయకులు మనకు మృగిదర్శకులు. గోకేగారు నాయకసంతతిలో మేలుబంటిగవచ్చిరి. విరయందు మనకు గౌరవ మెక్కువ వీరిమాటలు మనకు పర్యాయము; అభిప్రాయము లనుసరణములు; వాంఛితము లాదర

ణములు మనకలవిగాని విషయమును వీరువాంఛించియున్న యెడల దోషమువీరియందెముండును. కాని వీరులు చేయలేదు. వీరు ముఖ్యముగ కోరినదొక్కటే. తనకై స్మరణచిహ్నము నిర్మింపబడవలదని వీరు ముఖ్యముగకోరిరి. భారతసేనక సంఘమే వీరి చిహ్నముగ నుండ నగును; తమన్న తనకు స్మరణ చిహ్నము పని లేదనుటయే కోట్ల కోలది భిన్నుకెట్టి నిర్మింపబడు స్మరణచిహ్నములను మించిన చిహ్నము కావచ్చుక! ఈ విషయము తెట్లున్నను మన గౌరవమానకు గడుంగను పాత్రుడగు నీతని యాశను నెరవేర్చుట మనకు ప్రథమవిధి. అటులనె, మన మనస్సాక్షి ననుసరించుటయు మనకు ప్రథమ విధియే. ఇతర ప్రముఖులకువలె నీ ప్రముఖ్య వర్త్యునకుగూడ భావచిహ్నముండక తప్పదని మన ఆంతరాత్మ మనకు మరిమరి బోధించుచున్నది. ఇది గొప్ప సందర్భ సందర్భము. పరస్పర విరుద్ధములగు ఫలములను లెట్టిని సమన్వయ పరచవలసినదై. ఇట్టి సందర్భమునం దెట్టికార్యము కర్తవ్యము? ఈ సంగతమున, (ఈ రాజధానియందనియు నుడవనగునని యూహించెదను) విద్యా విహారు తెక్కుక. విద్యా విహార యంతరికి దురవస్థకు మూలకారణమో గోకేగారి యంతరాత్మ కన్న నెక్కువగ నేఱుగ నెరుగలేదు. విద్యాదానము వారికి ప్రీతిమయు. వీరు తమకుజ్జలకు వలయుభోజనముజ్జ వాల నమర్చలేక, పిన్ననాటనుండియే వారెచ్చుటనైన నెలకు హావలానో అర్హాపాయనో కూర్చుండించి పనిచేయుటకో, పనిచేయు దొరకున్నయెడల ట్రాంబుడి మార్గమందో, ఇంటింటికి వెళ్లియో విద్యమెత్తుటకో ఆంగీకరించుదురు. ఈ సంగతమందు కిసుకకు సంఘముండు పనిచేయుచున్నదని పేరు గలదు గాని, మహాజనుల ప్రోత్సాహభావము వలననో, వైన శిక్షాన్న దీక్షలు అట్టి శరణాలయము యొక్క ఫలమును పడయుటకు వెడముఖము పెట్టుటవలననో నేటికిని మనము వీక్షకులను బండ్లబాటలందుబిచ్చ మెత్తుటజూచుచున్నాము. స్మరణ చిహ్న విషయమై వైక వివరించిన విషయద్యయమును సమన్వయించిఫలముపడయు నిమిత్తము గోకేగారి స్మరణచిహ్న విషయమె జనుకాగల గొప్పమొత్తమున వై యట్టిశరణాలయమును బలపరచి, దిక్కులేనట్టియు కడువీడలగు తలదండ్రుల గల యట్టియు కుజ్జల నచ్చటచ్చటచేర్చి వారికి విద్యాబుధులుగొంతువ కొంతయైవ నెర్పి, సామాన్య జీవనమును గడించుకొన గల శక్తి వారికి కలిగించి యీ ప్రీతి నదేశము నుదరించుటకై వినియోగించి తద్వారా గోకేగారికి ఒకవిధమగు స్మరణచిహ్నమును కల్పించి, వారిపేరు కల కాలము నెగడులుల చేసేతిమను నొకత్వ ప్రయోగ, నిరుపయోగముగ నొక ప్రతిమను నిర్మించి నా మహోభివృద్ధమనకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించి, నాకోరికమేరకు స్మరణచిహ్న ప్రయత్నమునూని, నాపేరును కారణముగ గొని యొకగొప్ప మొత్తమును నేకరించి భావి యావతుల యభివృద్ధిగో నాకు ప్రీతిమయుగు నిర్బంధించిత విద్యాపద్ధతినిజూచి నొకప్రయత్నమునకు పూనుకొని నాయాశయును నాదరించి, తన్మూలమున క్రమముగ శాస్త్ర్యదయమునకు ప్రయత్నించునూరుగదా యని గోకేగారి యంతరాత్మ సంకల్పించినను మనముక తృప్తియు మారు లభించునటుల చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుట యుచి తమా, లేక, యొకచోట నొకప్రతిమను ప్రతిష్ఠించుట యుచి తమా యను విషయమును విప్రులముగ విచారించుట విద్యాకుటులకనివార్యము గదా యని విన్నవించు విశేషము.

గుంటూరు సంఘాభివృద్ధిసాధకసమితి పాలనాలోచనావర్ణము:—దీనిని నెల 1-వతేదీని స్థాపించి జనపుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరించి పాత్రము మొదలై నవిగాను టకు గుగంల నొసంగివారు; ఇంటిబాడుగు వంటమనిషి తతముమొదలైన కర్షులనిమిత్త మొక సంఘము పర్యంతము నెల 15 రు 21 ల మధ్యన నిర్మింపబడునాడ నంగీకరించివారు.

దేశోద్ధారకుడగు గోకేచరిత్ర

ఈ స్వార్థత్యాగి పవిత్ర చరిత్ర మించు విప్రులనుగా వర్ణింపబడి యున్నది. భారతీయులకు - ముఖ్యముగ నాంధ్రులకు ఈ మహానీయు డాదర్శ నీయుడు. గ్రంథ ముచ్చులోనున్నది. చదువదగినది. హెచ్. వి. కృష్ణలందుకో. చింతాద్రిపేట, మదరాసు.

జాబులు.

విశేషకులకు ప్రకటన.

గిట్టె వెంటకరమణయ్య, జి. ఎ. ఆర్. రామమూర్తి గుంటూరు పురవాసి— ప్రకటింపలేనదలకు చింతలు చున్నాము.

I

రజస్వలానంతర వివాహాశాసనము.

ఆయా:

ఈ చట్టమును గురించి విచారించుటకు ఈ నెల 21-వ తేదీ: గుంటూరు జిల్లా సత్తెనపల్లె తాలూకా గుడిపూడి గ్రామంలో నొక సభ జరిగెను. పరమాత్ముని కృష్ణ శాస్త్రిగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. బ్రాహ్మణులు వైశ్యులు విశ్వబ్రాహ్మణులు అనే కుటుంబములు రజస్వలానంతర వివాహముల నిషేధము లని నలుపురుష్యవహించిరి. ఈ చట్టమును అంగీకరింపక తొలగింప నలయునని శ్రీకవర్చర్ గారికి ఒక మహాజర్ పంపుకొంటిమి.

కొరవరామచంద్రశర్మ.

II

గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారు.

ఈ నెల 28వ తేదీన చేసిన తీర్మానములు.

- (1) 24వ గుంటూరు మండల రాజీయసభకు ము.రా. రా.శ్రీ, కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు అగ్రాసనాధి పతిగా నెన్నుకొనబడిరి. (ము.రా.రా.శ్రీ చారగూడి వేంకటాద్రిపంతులుగారు రాజీనామ ఇచ్చియుండిరి.) (2) లోగడ ప్రచురించిన చిత్తునిబంధనలను (Constitution) ఆమోదించబడినది. (3) సంవత్సరము 18-1-0-0 తక్కువకాని చందా మీద, జిల్లావాసులయిన గుంటూరు పట్టణేతరుల జిల్లా సంఘ సభ్యులుగా చేర్చుకొనుటకు తీర్మానించబడినది. (4) మండలసభలు పూర్తియగువరకు సంచార కార్య దర్శిని, సర్పంచులను ఆహ్వానసంఘమువారి సహాయము నిమిత్తము పంపడమైనది.

III

విజ్ఞానచంద్రికా బహుమతినవల.

ఆయా:

విజ్ఞానచంద్రిక మండలివారు బహుమతినవలన్నియు ఏప్రిలు 30లోపుగా వారి కార్య స్థానము చేరవలెని ప్రకటించియున్నారు. ఏప్రిలు నెల ఆ తేదీనకు పరీక్షలు మొదలుగునది యందుటచే పాఠశాలలలో సంబంధించినవారి విద్యార్థులకేమి, ఉపాధ్యాయులకేమి తగిన యుతకాలను లో నొక దానిని ప్రాయోగ్యులైనవారి ను సమర్థులకావలెనని. కావున మండలివారు మతియొక మాసముగడ వుంచుకొని వ్రాయించిన మతికొందరిని నీలగన. ఏప్రిలు 30 తేదీ ఇదివరకే సంసిద్ధులై యున్నవారలకును, ఈ మార్గమునం గలగునవచ్చుమేదియునుండదు. కావున మండలివారి రీతిని జేయ బాధ్యులు.

వే. శ్రీనివాసరావు.

IV

ఏలూరులోనుండు కృష్ణా జ్యూటు

అందు కాటన్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్డు.

ఆయా:

ఇదరు కంపెనీ మేరుహోల్డర్లు గుంటూరు వాస్తవ్యులు 21-3-15 తేదీన సభచేసి యీ క్రింద మదహించిన తీర్మానములు చేసిరి.

తీర్మానము 1. ఈ కంపెనీ స్థాపించి 9 సంవత్సరములయినప్పటికి నింతవరకు మేరుహోల్డర్లు దీవిడెండుపంతుటకు తగిన లాభం రానందునను ఇంకా మరికొన్ని కారణములను బట్టి ము.రా.రా. మోతీ గంగరాజుగారు సదరు కంపెనీకి శ్రేష్ఠ టెరిగానుండుట కంపెనీకి డ్రేముముకాదని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు సదరు హోదాకు తాము రాజీనామా ఇచ్చి మరియొక శ్రేష్ఠ టెరి శ్రేష్ఠ టెరిలను నియమించుటకు దగిన యవకాశము కలగ జేయవలెనని సదరు గంగరాజుగారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

తీర్మానము (2) గుంటూరు జిల్లాలోనుండు సదరు కంపెనీ మేరు హోల్డర్ల తరపున అనుసరమైన చర్య జరుపుటకు వింజమూరి భావనాచార్యులుగారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

21-3-15.) న్యాయతి హనుమంతరావు) ఈ మీటింగు చెయ్యరైకో.

V

ముల్లాది సత్యలింగంగారు.

ఆయా:

క్రిశ్ణమలయిన నీరుహనీయుని అప్రతిమానాదార్యము గురించి ప్రత్ర శు 2 మంగళవారమున బ్రచురమైన శ్రీకాకో శపు వెంకటాచార్యుగారి యత్తరము జరుపు నేయాంధ్రదేశ పుత్రుని శరీరము పులకాంకురముకాదు? ఎవ్వనినేత్రము లా నందవాప్సపూరితములు కావు? తల్లీ! ఆంధ్రదేశమతల్లీ! నేడు గదా యాంధ్రోద్యమమునకు మంచిచేయుత గలిగినది?

నీపావనగర్భమునందు జనించిన పుత్రులలో నెంతమంది మాతృముణము దీర్ఘవాయుదతో కాలమే దెల్పవలయును. నీ సుతశ్రేష్ఠులలో నగ్నిగణ్యుడనగు నీరుహనీయుని దివ్యనామ మిప్పుడుగదా తారకనామము కనుగొనగలిగినది? ఆంధ్రదేశ పత్రికను స్థాపించి యొక పుత్రికరత్నమును, సాంకేతికవిద్యా నిలయును స్థాపించుటకు ద్రవ్యసహాయముచేసి యింకొక పుత్రికరత్నమును, అనాధశరణాలయము స్థాపించి వేరొక పుత్రికరత్నమును, ఆంధ్రనాటియకళాశాల నెలకొల్పి మరియొక పుత్రికరత్నమును, ఇంక నెన్నియో తల్లడచిత్రసేవల నొనర్చి నీయుణ ముదీర్చిన పుత్రికరత్నము లిప్పుడిప్పుడే పృథ్వీలగుచున్నార. ఎంతమందియో నిగురుగప్పిన నిప్పునలెబయిటికి గనపడని మాతృ నేవాధురంధరులు ఒహిరంగమునకు రాకపోరు. కాంతింపుము! కాంతింపుము! అభినవ కృష్ణదేవరాయలనదగిన పితృరాధీశుడు మొదలగు ధనాధ్యులుతోడపడి సత్యలింగంగారి సాంకేతిక విద్యాలయమును ఆంధ్రదేశ విశ్వవిద్యాలయముగ నరిణ మింపజేయు మంచికాల మానన్న మయినదేమా? వందేమాతరం.

వింజమూరి భావనాచార్యులు.

VI

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

ఆయా:

ఈ నెల 20-3-15 వ తారీఖున బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయొక్క 5-వ వార్షికోత్సవము జరుగడముగాజరుప బడినదని తెలుపుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాము. తత్సభా భవనమునకు న్యాయమూర్తులగు, శ్రీ సర్. సి. శంకర్ నాయర్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. తత్సభకు లోకాభ్యుదయమునకు ధారవోయ నరికట్టిన ఆంధ్రమాతయగు, శ్రీమతి సోజినీదేవి గారు యవకులభర్తృమునుగూర్చి యుపన్యసించుచు సభ్యుల నానందవార్ధిలో నోలబడిరి. వీరు 21-3-15 వ తారీఖున సాయంకాలము మచిలీపట్నమునుంచి బయలుదేరిరి. వెడన చెర్ మన్ గారగు, శ్రీ కొండిపర్తి కృష్ణబ్రహ్మంగారు రైల్వేస్టేషనుకు విచ్చేసి, రిలీవింగు స్టేషన్ మాన్యురైన జి. యె. కొంసా మయ్యగారిదయవలన రైలును కొన్ని నిమిషములవరకు నిలిపి శ్రీమతి సోజినీదేవిగారిని, శ్రీ సర్ సి. శంకర్ నాయర్ గారి ని, పుష్పమాలాలంకృతులుగాజేసి అమితానందమోధిని నోల బడిరి. ఆ వేడుకచూచుటకై వచ్చిన పురజనుల నేటలు కర తాళధ్వయతో తమయత్నాహమును దెల్పించిరి. ఆంధ్రమాత యగు శ్రీమతి సోజినీదేవిగారును, న్యాయమూర్తులగు శ్రీ సర్ శంకర్ నాయర్ గారును అచ్చటికివచ్చేసిన జనులనంద విని అత్యుత్సాహముతో ప్రేమించిరి. శ్రీ చెర్ మన్ గారి దయ వలన అటువంటిమహనీయుల దర్శనభాగ్యము లభించినందులకు అమితానందభరితులమైతిమి.

వి. నాగయ్య.

VII

గుంటూరు మండలసభాధికర్యము.

ఆయా:

ఈసంవత్సర మిమండలసభ సర్పంచులపేట గ్రామమున జరుగునని ప్రచురింపబడినది. ఈమాండలికసభకు దోడుగ సోమల్ కాన్ఫరెన్సు అను నవసభగూడ జరుపుట విధిగ నేర్పడెనుగదా.

ఎట్లయిన నీరెండసభలకు సభ్యులను విహితమయిన నిబంధనల ననుసరించిగా యేర్పరుపవలయును. మాండలిక సభాధ్యక్ష నిర్ణయముట్లుండనిండు.

సోమల్ కాన్ఫరెన్సు యన సంఘ సంస్కరణసభగ నేర్పడి యందు మతసంబంధమయిన యంశములుగూడ జర్జింప దొడగిరి. మతవిషయముల జర్జించు మహాసభకు సభ్యులు మతాంశములను జక్కగ బోధింపగల సమర్థులుగ నుండవలయుగదా.

ఇరట జరుగబోవు నీయువసభకు దేశాభిమాని పత్రికాధికారులగు మ. దేవగుప్తా శేషచలపతిరావుగారు రధ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరిని తమపత్రికను బ్రచురింపబడియె.

వృత్తాంతములు

విశాఖపట్టణ మండలసభలు. — విశాఖపట్టణ మండల రాజీయ సాంఘిక, పరిశ్రామికసభలు రాజాం లో ఏప్రిలు 3, 4, 5, తేదీలను జరుపబడును.

బల్లారి జైలర్ డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరు. — అల్లాడి నారాయణయ్యగారు కడిప ప్రైవేట్ కి బదలాయంపడకుట చేత, వారిస్థానమున లెరుపత్తూరు వాసుదేవరావుగారు నియోగింపబడినారు.

ఫారెస్టు ఆఫీసరులు. — నెంట్ల సర్పెంట్ కాన్స్టేబుల్స్ ఆఫీసు మేనేజరు కే. గుండురావుగారు ఫారెస్టు ఆఫీసరులుగా పనిచూచుటకును తరువాత ప్రొవైసును తరగతిలో పనిచేయుటకును నియోగింపబడినారు.

ఉర్దూము ఎస్టేటు అప్పీలు. — ఇదివరకు ప్రకటింపబడిన ప్రకారము విచారింపబడిన యాయుషిలు కొట్టివేయబడినది. తదనంతర వారసత్వపు హక్కునుగూర్చిన యగ్రి మెంటుకూడ చెల్లదని తీర్మానింపబడినది.

కారంచేడు వృత్తాంతములు. — ఎండలు అధికముగా కాయుచున్నవి. అప్పుడే వేసనవికాల మగిలించుచున్నది. కుప్పలునూర్చిడిచేయు సమయములో వర్షములుకురిసి వరదప్రవాహము మొదలయిన యిబ్బందులవలన రైతులకు పని మాత్రము రెండుమూడు రెట్లు ఎక్కువయ్యెను. కాని నష్టము మాత్రము అధికముగాలేదు.

16-3-15 తేదీని మాగ్రామంబున స్థాపించిన అప్పనార్య పుస్తక భాండాగారములో నొక సభ జరుపబడినది. నాసభకు మాపురజనులందరు విచ్చేసి నారు. బ్రహ్మశ్రీ పౌంపుడి శ్రీ తా రామయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద శ్రీమాన్ కొదయకుళ్ల వేంకటాచార్యులుగారు విద్యనుగురించియు క్రిశ్ణమలైన గోఖలేగారిని గూర్చియు జక్కగ నుపన్యసించినారు. అనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు భాండాగారమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు జయధ్వజలతోడ సభ ముగియబడినది. మాపురజనులందరు గోఖలేగారి మరణమునుగూర్చి చాల చింతిల్లుచున్నారు. అని రావులపాలెమునుండి తత్కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

బాపట్లతాలూకా ప్రావ్యణకోవిడ గ్రామమందు క్రిశ్ణమలగు గోళ్లగారి అకాలమరణమును గూర్చి తమ యనుతాపమును తెలుపుటకు గ్రామసంఘముతరపుక-కూడిన సభలో లోకమాన్యగోళ్లగారి పేరిటజ్ఞాపకచిహ్నముగా అన్నదాన సమాజమును స్థాపించెదనని సదరుసంఘపు క్రైకటరీ మాధవపెద్ది లక్ష్మీనరసయ్యగారు సోత్సాహముతో వచించి తత్కార్యదర్శిని దిక్ష యీ గ్రామవాస్తవ్యులలో కొందరుసమర్థులగులతోడపాటుతో శ్రీగోళ్ల అన్నదానసమాజమును నెలకొల్పిరి. చీదలలో వృద్ధులు, వికలాంగులగువారికి గోళ్లగారి మరణవాసరమగు ప్రతిశుక్రవారమునను అన్నదానమును జరుపుట యీసమాజము వారి యుద్దేశ్యము. ఆయేర్పాటు ననుసరించి 19-3-15 తేదీ శుక్రవారమునాడు సుమారు 30 మంది వికలాంగులం వృద్ధులగు వారికి తృప్తిగా అన్నదానమును, తత్సామాజికులు విశేష శ్రద్ధతో జరిపిరి. ఈసామాజికుల సంకల్పానుగుణ్యముగా యీ సమాజము శాశ్వతముగా నిలుచునట్లు దైవానుకూల్యము లభించినయెడ చీదలకు నెంట్లయో సహకారి కాగలరు. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఈ గ్రామవాసులుగాని యాహ్వానసంఘములో తక్కువ ద్రుగాని యాయెన్నిక నెరుగరైరి. అందువలన ఒహుజనమున కసంతృప్తి కారణమయ్యెను. ఇట్టిసభల కధ్యక్షులగు వారేక పక్షావలంబులగు వారికంటె సుభయశముల సుప్రమాణముగ సయ్యక్తముగా బూర్వపక్ష సిద్ధాంతములను జర్జింప సమర్థులగు బ్రహ్మశ్రీ జంవాల గౌరీనాథశాస్త్రిగారు, బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి సోమయాజిగారు మున్నగువారి నెన్నుట సంఘమునకు శ్రేయస్కరమని నొక్క వక్కాణించెదము. సర్పంచులపేట సంఘశ్రేయోధిబాంధులు.

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు.

(స్వామయ్యయ్యలు: సైకో సర్, ట్రాటరు గారు.)

ఉరిశిక్ష నిరసరచబడుట.

కడచిన ఆగ్రిబరునెల 18-వ తేదీనాటి, రమారమి 9 గంటలకు గోదావరిజిల్లా ఆపలాపురం తాలూకా, ఇండ్లపల్లి గ్రామమునం దొకపీఠిలో కొందరు గలభాజిగించి పోట్లాడిరి. ఆ సందర్భమున సత్యరాజు అను వాడును మఱియొకడును ప్రేమలు తెగి చచ్చిరి. నాగిరెడ్డి వెంకన్నయ్య అనువానికి బలముగ గాయములు తగిలినవి. మొదటి యిద్దరిని ఛంపినందులకును మూడవవానిని చంప బ్రయత్నించినందులకును ఆగ్రిబరునెల 18 వ తేదీనాటి నాగిరెడ్డి వెంకన్నయ్య అనువానికి బలముగ గాయములు తగిలినవి. మొదటి యిద్దరిని ఛంపినందులకును మూడవవానిని చంప బ్రయత్నించినందులకును ఆగ్రిబరునెల 18 వ తేదీనాటి నాగిరెడ్డి వెంకన్నయ్య అనువానికి బలముగ గాయములు తగిలినవి. మొదటి యిద్దరిని ఛంపినందులకును మూడవవానిని చంప బ్రయత్నించినందులకును ఆగ్రిబరునెల 18 వ తేదీనాటి నాగిరెడ్డి వెంకన్నయ్య అనువానికి బలముగ గాయములు తగిలినవి.

ప్రధానస్వామయ్య: స్వామయ్యయ్య తయారీగారు. ఒకంబుడిక మరొకరును నెర వేర్చుటకుకొరులు.

గంగాజిల్లాలో నొకసాక్షునకు మహాత్మునియను విశేషపుత్రునికాదురామయ్య. ఆమెయనంతరము తమకు ఈ దావాలో ప్రతివాదమురాగల వారసత్వహక్కును ఈదావాలోని వాదలకు మార్పుటకు ప్రతివాదులు అంగీకరించి వారు లక్షాక యొడంబడిక వాసియచ్చిరి. అవతంతపు మృతినొందెను. సాక్షుప్రతివాదుల వ శి ము ఆయెను. అందుమీద నై యొడంబడిక వరకులను నెరవేర్చుటకు వారులు ప్రతి వాదులమీద దావా తెచ్చిరి. ఇట్టి యొడంబడిక నిర్బంధముగ నున్నయెడల ట్రాక్ షర్ ఆఫ్ ప్రావీన్ ఆఫ్ రిక-నెడ్ క్ నెడ్ నిబంధనల కది భంగకరముగ నేర్పడునను నిత్యాదికారణము

అలో గంజం జిల్లా జడ్జిగారు ఆదావాను త్రోసివేసిరి. హై కోర్టు అప్పీలులో స్వామయ్యయ్యలు జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పును నిరసరచి యప్పీలును త్రోసివేసిరి.

[స్వామయ్యయ్యలు: సైకో సర్, ట్రాటరు గారు.] మంటురొడువందలి మెస్సర్స్ ఆడిమక్ కంపెనీ తాలూకు ఒకవిధమును సూచించురాతిరి దొంగలించినందులకు గాను జి. సి. సి. అను ఎల్. ట్రేడ్ షిపును, ఆసాక్షును పుచ్చు కొనినందులకుగాను (ఎట్టియాపురం రాజాగారి యలాకా) మోటారుకారు ద్రయివరు శశినిసామియనవాడును చాట్ట కాబడి పోలీసునిచారణజరిగి, మేజిస్ట్రేటు గారు ఆమద్యులకు తోరీ మూడునెలలు కఠోరమును విధించిరి. ఈతీర్పుమీద రెండవముద్దయిపక్షమున హైకోర్టుకు అప్పీలు పెట్టుకొనబడి, ఆసాక్షు దొంగసాక్షుని యెటుకుటగాని, దొంగసాక్షుని యూహించుటగాని రెండవముద్దయి అవకాశ ముండెనుటకు సాక్షి బలము లేదనియు, కాబట్టి ఆమద్యుల నేరముదని మేజిస్ట్రేటు గారు నిర్ణయించుటలో స్వామయ్యు లేదనియు వాదించబడెను. స్వామయ్యయ్యలు ఇరుకత్తుల వాదములను విని అప్పీలు నంగీకరించి ముద్దయిని బానిసమీద వదలుట కనజ్ఞ నొసగిరి.

(స్వామయ్యయ్యలు: సవాకవయ్య, నేపీయరు గారు.) ప్రేమి కొకాసిలునకు అప్పీలు చేసికొనుట

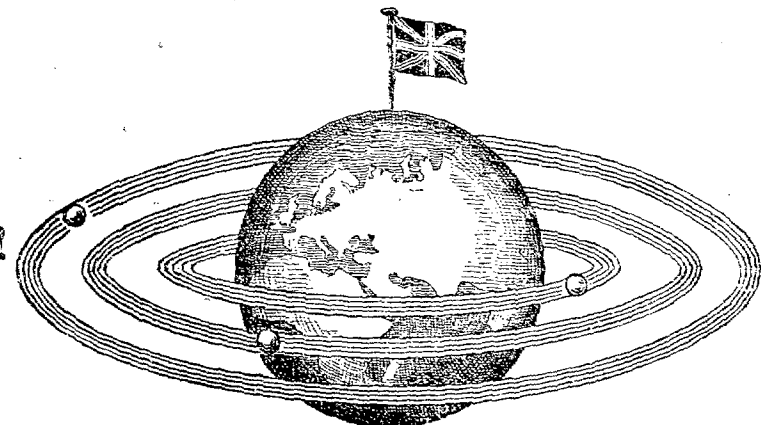
కనజ్ఞ కోరుట. నిడదవోలు ఎస్టేటు (క్లర్ కేసురాలైన) సావమ్మ రావుగారు వాదాన మూలముగ తనచిచ్చి, 2 గలలో రమారమి 1,00,000 రూపాయలు వెలగల నగలను (వీనిలో కొన్ని తనతల్లివటు.) ఇప్పించుకొనుటకును, సదరు సావమ్మ రావుగారు తనకు దాన పూర్వకముగ విచ్చిన రెండు గ్రామముల సంబంధ మగు వైకములో తాన ఆ సావమ్మ రావుగారిమొద్ద నిలవ యుంచిన 16 వేల రూపాయలను రా బట్టు కొనుటకును శ్రీరాజామల్లాజులక్ష్మీ కుమారులరావుగారు దావా తెచ్చిరి. చాదికి ఆసాక్షులు చేరవలసినదిలేదని ప్రతివాదులువాదించిరి. ఏలూరు సబుజడ్జిగారు దావాను త్రోసివేసిరి. కాని, అప్పీల్లో

హైకోర్టువారు వాది తల్లితాలూకుసాక్షుని యేర్పడినంతకంట కనుగొని, వాదికి 16 వేలరూపాయలు క్లెయిమును, 8,000 రూపాయలు వెలగల నగలను ఇవ్వబడవలెనని తీర్పుచెప్పిరి. ఈతీర్పుమీద (వీనికాకాసిలునకు అప్పీలు పెట్టుకొనవలెనని అనుజ్ఞకొరు వాది. హైకోర్టువారికి విజ్ఞప్తపెట్టుకొనెను గాని, స్వామయ్యయ్యలు అనుజ్ఞ నొసగలేదు.

గూరు పోలీసుకోర్టు. కడచిన స్వవంబరునెల 20 వ తేదీనాడు తనచార్జిలో నుండిన గూడుప్రెయికును కొరుకుపేటస్టేషన్లో నిలుపు విషయమునం దబాన్సిత్తో (ప్రవర్తింపి ఆప్రెయికునకును, మఱియొక ప్రెయికునకును సంఘర్షణ జరగునటుల పొసగినం దుగ, ఆగూడుప్రెయిక్ చిఫ్ గార్డు క్లెఫ్ఫర్డు అనువాతడు, టైల్వేఆఫ్ 101 వ నెక్ట్ క్లెను అనుసరించి, చార్జి చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటు గారు విచారణజరిగించి ముద్దయికి 150 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatam.
కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్
బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు
మూలధనము 1,00,000
భాగము 1-కి రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు
ప్రస్తుతము వసూలు చేయబడిన మూలధనము 50,000
వడ్డీకి దాచిఉంచుకొను వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు ఉంచుకొనె యెడల నూటికి సం॥కు రు 5 చొ॥
6 మొదలు 12 మాసముల వరకు 5 1/2 చొ॥
1 సంవత్సరము అంతకుపైకి ఉంచుకొనె యెడల రు 6 చొ॥
వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును.
మద్రాసు గవర్న మెంటువారి నెం 1267 రు
ప్రకారము గవర్న మెంటు ఉన్వోగ్గసులుకూడ భాగములు
పుచ్చుకొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచిఉంచుకొనవచ్చును.
జంధ్యాల గౌరవాధికారి, ప్రెసిడెంటు
నిన్నం రాజువన్నార, ఆనంద్ కెక్రటా.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనహార సంక్రామము! చిత్రరూపము!!

యోధాగ్రణుల భావచిత్రము!!!

యాకోబ్ ఫండమండెల్లను, అల్లకల్లాలముచేసి రక్షప్రవాహముననే బారలాసుచుండు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలక్షైర వ్రునివలె నివసించుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాచోపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నువ్వైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగచున్నవి.

త్వరతేయుడు! స్వల్పమే ప్రతులు!!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమునలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు ముండింపబడి సముద్రపాతమున హేతువైన ఎడమను జూచియుందురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచి యుందురా? తుదకు దానిని గెలికొనిన సిక్కియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

కుంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న మన్యోధన దుశ్మానలవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని ఆఫ్రియా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుందురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క నేనా నాయకులనున్న నొకనాయకులనున్న, నాయునివరాన నాయకులనున్న జూచియుందురా? లేనియెడల మానవ్య విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనినెల. | రూపాయ.

మరా.—యద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికణ్ణుల జాట్టి నలగక భద్రముగాజేరునట్లు పంపెను.

విలాసము:— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

త్వర వడుదు !

కొద్ది ప్రయత్నము !

మంచినమయము!

బరోపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటి భాగము సిద్ధమైనది.) ధర్మ 8 అంశాలు మాత్రమే. పోస్ట్ పేజీ నెం. 0-10-0

ఈ నాటికి భారతము అందరికీ తెలియజేయుటకు ముఖ్యమైనది. మా ప్రకటనకంటే ముందుగా ప్రచురించినందున, ఇది ప్రతిభింబ రూపముగా ముద్రించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంక్రమణములో భాగమునకు యాదృశ్యమును విక్రయించు అవకాశముకాదు. నిజముగా "బరోపాఖండమున" జర్మని మొదలగు దేశములకు గలయుద్ధములను వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈయుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుకుటకు యుద్ధ చరిత్రను చదివినచేత జరిగినవిషయము లిందున్నవి. బరోపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుసుకొనుటకు ఈ మొదటిభాగమునందు వెలువడిన యాచరణముల శ్రద్ధతో జరిపితిరవలెను.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా నాంధ్రుల నిర్మాణము. గతకాలమున బరోపాఖండమున మున్నులు, జర్మని యొక్క విజయమున సాక్షియై, ఇటలీయులనుత్యమించినవలె. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో ముఖ్యపాత్రులు. జర్మనియొక్క విజయము ప్రపంచమునకు, ఆధికారికవిజయము, రాజకీయము. గ్రేట్ బ్రిటన్ జర్మనియు చేసిన పోరాటాట్యము. వాల్మర్ట్ ట్రస్ట్ యుద్ధముల ఫలితములు. బరోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరాజు చంపబడిన విషయ సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధ వివరములు గలవు.

బరోపా చరిత్రము చదివినవారికి విషయముల సత్యతలములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలలో చిత్రపటములును, 6 ఛాప్టర్లములును, 120 పుటల విషయములున్నవి. ఈపుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తిరుగుబాటులు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్థికపథమున ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేశమునందున్న నెత్తురుగడ్డలను మరియు సులభమైన వర్మలను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయపుపోట్లు, రసపుట్లు, రక్తవికారములను గల్గిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగల్గించును. నాడికింతువులకు పుష్టినిగల్గించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెత్తివిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబమునందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధునల్లి(త్రాగులకు మందు) నాగవల్లితైలము వైపుతకు ముందు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్ వాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సంఖ్య 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.

పార్శ్వపురోష్ణుల బాగుదొలును. పొట్లపోగొట్టును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి గాఢించి

లోపలి నొప్పులు నయింతును పోగలవు.

నువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషానీటి చూచిగొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన ఒక వ్యూహితమైనమందు. ఇప్పుడు దీవుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియేడెట్లుగా దేశమునకు పంపింతు వాడుకలో నుండి మెక్కును బొందినదివ్యామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపేడి, చెన్నపట్టు.

యుద్ధము-అంగ్లేయరాజ్యము

దామన్-క. పే. చరసయ్యచే వ్రాయబడి దివాన్ బహదూర్ డాక్టర్ సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు అనుగ్రహించిన ఉపోద్ఘాతముతోడ చెన్నపురి నగరము లాల్ బాగ్ వెన్టల్ నెక్ మహాయువకు ఆంధ్రము చేయబడినది.

ఈ పుస్తకమున నిప్పుడు బరోపాఖా జరుగుచుండు యుద్ధముయొక్క యథార్థసమాచారమును అనేక సవ్యాసములకు విషయములున్నవి. యుద్ధమున గూర్చిన యథార్థ కథనములందఱును జక్కగా వెల్లడింపబడి పుస్తకము మహావికారకమైనది. వైస్ రాయ్ సహ. గవర్నరులును, క్యాబినెట్ మెంబరును, సెనెట్ మెంబర్లును కలగబాధితులును ఇంక ననేకమహావీరులును యోధులగుటచేత యుద్ధము.

ఈ పుస్తకము ఇంగ్లీషునందు అరవమువందల సవ్యాసములతో యుద్ధము ప్రతి యొకటికి వెల అణాలు 0-8-0 కి పాటాకుల ప్రత్యేకము పుస్తకములు కొరకడివోటులు:— 2. 1. వాసుంబ్రహ్మణ్యరావ్ బ్రదర్స్: 2, కొండెపేటి పేడి బాక్సు వెల్లిగిడ్డి: ప్రవాక్ ప్రెస్, బాడ్వెటపున్, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0.

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్షణ పుష్టియు, సరపటుత్వము కారణములు. రక్తపుష్టిమంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము

బహిరంగశరీర వ్యాయామమువలనను జితేంద్రియ త్వమువలనను గలుగును.

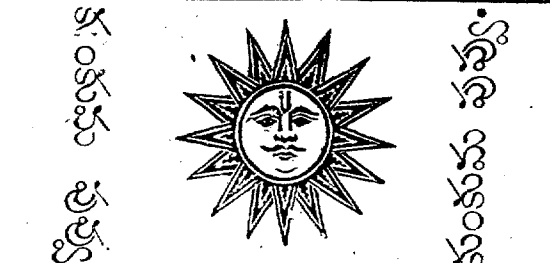
అమృతాంజనము డిపో, 9, పోస్టు, బొంబాయి.

మంచిమనస్సు! మనశో ఖర్చుపడినది!! మనకు దొరుకవు!! ఈపంచల కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆర్థికలక్ష్యాము. కోర్సుని కోడెండ్లప్రలాపము అను గ్రంథముకలిగినాము. మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచల కర్మపడినందున తమతం ధర్మము తగ్గించియున్నాము. వాచులారా! కృపాగారమువచ్చు జాగరీకతయున్నగుల మేలైనజపాక పట్టుపంచలు పండుగదినముల అలంకరములకు తప్పించి విక్రయించినవి పోగా మిగతొకటి పంచలము! తమ యున్నది. ఇందులో ఎరువు, కన్ను, అకుచచ్చు, రోజు, మేఘులకుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాసి సీయమైనవి, త్వరపడుదు. రీక్తమారనిదివిన్న 2క్తమార సెడల్యుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0. పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0. డిటా రెండుపంచల కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందప్ప మొదలిపేడి, తిరువల్లి క్లె-సి, మదరాస్.

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాస్కను గమనింపుడు.

కరస్పాండెట్లు మొదలగు నవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సోము, తిరుగ, నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బే గం సా హి సోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలు లేకయును బాధ లేక యును నిక సంచును. చర్మముయొక్క ర్విభావమైనరంగును కాతని పోగొట్టక చేయు (సోప్)

ఇదిఒకటి. వెల 8 బిళ్లలు పెట్ట 1కి 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అ. ఆర్.వి. పండిట్. అండు కంపెనీ నెం 5 బందరుపేడి మదరాసు.

ఇంటిసామానుల అమృతము.

4వ ఏప్రిలు 1915 వ తేది ఆదివారమునా ఉదయమున 8 గంటలకు టంగసాలకిడి (మింటుస్టీటు) లో నున్న 488 సంబరగల ఇంటిసామగ్రి లన్నియును వేలమువేయబడును. కొనివచ్చా గా ఇంటినివడగొట్టి ఆసామానులను తీసికొనిపోవలెను. 27 వ తేదీనిగాని ఆప్రాంతమునగాని ఆ ఇల్లనుచూడగోరు వారు చూడకొనవచ్చును. ఇంక నితరవిషయములను తెలియ గోరువా రిదిగుక అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.

టి. స్వామినాథపిల్ల, 118 పరకువాకము హైకోడ్డు, వేపేరి, మదరాసు.